II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/715,

18. detsember 2018,

raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, koostoimes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, ([1]) eriti selle artiklit 70,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 1271/2013 ([2]) kehtestatakse selliste asutuste raamfinantsmäärus, mis liit on asutanud Euroopa Liidu toimimise lepingu ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel, kellel on juriidilise isiku staatus ja kes saavad eelarvest rahalist toetust (edaspidi „liidu asutused“). Delegeeritud määruse (EL) nr 1271/2013 aluseks on määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 ([3]). Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 asendati määrusega (EL, Euratom) 2018/1046.

(2) Seetõttu tuleb määrus (EL) nr 1271/2013 kehtetuks tunnistada ja asendada see käesoleva määrusega, et viia see kooskõlla määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 ning võimaldada täiendavat lihtsustamist ja selgust, et võtta arvesse rakendamisel saadud kogemusi ning veelgi parandada liidu asutuste juhtimist ja aruandlust.

(3) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada laiaulatuslikud põhimõtted ja peamised reeglid, mida kohaldatakse liidu eelarvest rahalist toetust saavate, Euroopa Liidu toimimise lepingu ning Euratomi asutamislepingu alusel asutatud asutuste suhtes, ilma et see mõjutaks asutamisakti. Käesoleva määruse alusel peaksid liidu asutused vastu võtma oma finantsreeglid, mis võivad käesolevast määrusest erineda ainult erandjuhtudel, kui komisjon annab selleks eelneva nõusoleku.

(4) Ühtsuse huvides peaksid need liidu asutused, kes rahastavad oma tegevust täielikult ise ning kelle suhtes käesolevat määrust ei kohaldata, vajaduse korral kehtestama sarnased reeglid. Vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavaldusele detsentraliseeritud asutuste kohta peaksid kõnealused asutused esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile eelarve täitmise kohta iga-aastase aruande ning võtma nõuetekohaselt arvesse nende esitatud taotlusi ja soovitusi.

([1]) ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

([2]) Komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1271/2013 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208 (ELT L 328, 7.12.2013, lk 42).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

(5) Liidu asutused peaksid oma eelarve koostamisel ja täitmisel järgima ühtsuse, õigsuse, kõikehõlmavuse, sihtotstarbelisuse, aastasuse, eelarve tasakaalu, arvestusühiku, usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuslikkuse ning läbipaistvuse põhimõtteid.

(6) Rõhutada tuleks liidu toetuse tasakaalustavat iseloomu. Liidu asutuste eelarve ülejääk, mis ületab aasta jooksul makstud liidu toetuse summat, tuleks liidu eelarvesse tagasi maksta.

(7) Kui asutamisaktis sätestatakse, et tulud moodustuvad lisaks liidu toetusele tasudest ja lõivudest ning nendest saadav tulu määratakse teatavate kulude katteks, peaks liidu asutustel olema võimalus saldo sihtotstarbelise tulu vormis üle kanda. Paindlikkuse tagamiseks võidakse tasudest ja lõivudest saadava sihtotstarbelise tulu puudujääk tasaarvestada eelmiste aastate kumuleerunud ülejäägiga.

(8) Vaja on tagada, et tasud määratakse asjakohasel tasemel, et oleks võimalik katta teenuste osutamisega kaasnevaid kulusid ning vältida märkimisväärsete ülejääkide tekkimist.

(9) Liidu asutustele saab erandkorras delegeerida ülesandeid ja anda toetust ainult juhul, kui see on sätestatud asutamisaktis või alusaktis, ning seda tuleb asjakohaselt põhjendada ülesannete iseloomu ja asjaomase liidu asutuse eriteadmistega, tagades samal ajal usaldusväärse finantsjuhtimise ja kulutõhususe. Need täiendavad ülesanded peaksid olema kooskõlas liidu asutuse eesmärkide ja volitustega, nagu on kindlaks määratud asutamisaktis.

(10) Komisjon peaks läbipaistvuse suurendamiseks üldjuhul sõlmima ELi asutustega partnerluslepingud, mis hõlmaksid kõiki rahastamisallikaid, mida kasutatakse lisaks iga-aastasele liidu toetusele, eelkõige kui sellel rahastamisallikal on märkimisväärne mõju liidu asutuse tegevusele.

(11) Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 sätete arvesse võtmiseks tuleks muuta ülekantud assigneeringuid ja sihtotstarbelist tulu käsitlevaid sätteid. Sihtotstarbelise sisetulu puhul tuleks vastavalt määruses (EL, Euratom) 2018/1046 sätestatule võimaldada uute kinnisvaraprojektide rahastamist hoonete üürimisest ja müügist saadud tulu arvelt. Sel eesmärgil tuleks sellist tulu käsitada sellise sihtotstarbelise sisetuluna, mida saab järgmisse eelarveaastasse üle kanda kuni selle täieliku ärakasutamiseni.

(12) Täiendava paindlikkuse võimaldamiseks peaks liidu asutustel olema võimalik haldusjuhtimise vajaduste täitmiseks teostada tehinguid muudes vääringutes kui euro.

(13) Kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 peaks kulukohustuste jaotamine mitme eelarveaasta peale olema lubatud üksnes juhul, kui see on asutamis- või alusaktiga ette nähtud või kui kulukohustused seonduvad halduskuludega.

(14) Liidu asutuste eripärasid arvesse võttes peaks annetuste vastuvõtmist tõhusamalt kontrollima. Lisaks sellele peaks äriühingute sponsorlus olema liidu asutuste puhul keelatud.

(15) Selgitada tuleks tulemuspõhisuse kontseptsiooni. Tulemuspõhisus peaks olema seotud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega. Selgitada tuleks usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet. Assigneeringute kasutamisel tuleks luua seos seatud eesmärkide ning tulemusnäitajate, tulemuste ning säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse vahel.

(16) Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklist 53 tulenevalt peab liidu asutus osalema võrdlusanalüüsil teiste liidu asutuste ja liidu institutsioonidega.

(17) Oluline on kehtestada reeglid, mida kohaldatakse korrapäraseid üldhindamisi käsitlevate järelduste täitmise jälgimise tarbeks koostatava tegevuskava suhtes, et tagada nende tõhus rakendamine.

(18) Järjepideva programmitöö tagamiseks peaks liidu asutus koostama ühtse programmdokumendi, mis hõlmab iga-aastaseid ja mitmeaastaseid programme, oma tulude ja kulude eelarvestust, ressursside planeerimist, teavet kinnisvarapoliitika kohta, kolmandate riikidega ja/või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegiat, tõhususe kasvu ja koostoime saavutamise strateegiat. Liidu asutus peaks koostama ka tegevjuhtimise ja sisekontrolli süsteemide strateegia, sealhulgas pettustevastase strateegia. Ühtses programmdokumendis tuleks arvesse võtta komisjoni suuniseid.

(19) Programmdokument peaks hõlmama ka strateegiat, millega ennetada huvide konflikti, õigusnormide eiramist ja pettusi käsitlevate juhtumite kordumist, eelkõige kui puudused on kaasa toonud kriitiliste soovituste esitamise.

(20) Ühtse programmdokumendi koostamise ajakava tuleks eelarvemenetlusega vastavusse viia, et tagada selle tõhusus ning kõigi programmdokumentide järjepidevus.

(21) Liidu asutused peaksid kohandama oma sisekontrollisüsteeme juhul, kui bürood asuvad peamisest asukohast eemal.

(22) Asjakohane on näha ette võimalus, et liidu asutustel oleks eelkõige vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 59 õigus sõlmida eelkõige üksteise ning liidu institutsioonidega oma assigneeringute kasutamise hõlbustamiseks talitustevahelisi kokkuleppeid, kui see on kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimisega. Kõnealuste talitustevaheliste kokkulepete kohta tuleks tagada asjakohane aruandlus.

(23) On vaja selgitada siseauditi ja sisekontrolli ülesannete ülesehitust ning ühtlustada aruandlusnõudeid. Liidu asutuse siseauditi peaks teostama komisjoni siseaudiitor, kes peaks auditi teostama siis, kui see on kaasnevaid riske arvestades põhjendatud. Kehtestada tuleb reeglid, mis käsitlevad siseauditi üksuste loomist ja toimimist.

(24) Ühtlustada tuleks aruandekohustusi. Liidu asutused peaksid esitama iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, mis hõlmab terviklikku teavet eesmärkide saavutamise ja tulemuste, tööprogrammi rakendamise, eelarve, personalipoliitika kava ning tegevjuhtimise ja sisekontrollisüsteemide kohta.

(25) Liidu asutuste kulutõhususe suurendamiseks on vaja sätestada võimalus jagada teenuseid või anda neid üle mõnele teisele liidu asutusele või komisjonile. Seetõttu on vajalik anda komisjoni peaarvepidajale kõik või osa liidu asutuse peaarvepidaja ülesannetest.

(26) Sihtotstarbelist tulu käsitlevate reeglite kooskõlla viimiseks määruse (EL, Euratom) 2018/1046 reeglitega tuleb kehtestada reeglid sihtotstarbelise sise- ja välistulu diferentseerimise ning nende ülekandmise kohta.

(27) Liidu toetusest liidu asutusele tekkinud intressi kasutamist käsitlevate reeglite kooskõlla viimiseks määruse (EL, Euratom) 2018/1046 reeglitega tuleb sätestada, et saadud intresse eelarvesse ei maksta.

(28) Määruses (EL, Euratom) 2018/1046 sätestatakse võimalus võtta erandjuhtudel juriidiline kohustus enne eelarvelist kulukohustust. Ka liidu asutustel peaks selline võimalus olema.

(29) Ühtsuse tagamiseks ei tohiks hangete ja toetuste suhtes kehtestada erisätteid. Ühtsete reeglite kohaldamine tagab liidu asutuse töö lihtsustumise ning võimaldab kasutada komisjoni koostatud suuniseid ja näidiseid.

(30) Liidu asutusel peaks olema võimalus anda toetusi ja auhindu kooskõlas asutamisaktiga või tulenevalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti iv kohasest komisjoni volitusest.

(31) Lisaks juba väljakujunenud liidu rahalise toetuse vormidele (tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine, ühikuhinnad, kindlasummalised maksed ja kindlamääralised maksed) on asjakohane võimaldada liidu asutustel kasutada rahastamiseks vahendeid, mis ei ole seotud asjaomaste toimingute kuludega. Sellise rahastamisvormi kasutamine peaks põhinema teatavate tingimuste eelneval täitmisel või eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide või tulemusnäitajate alusel mõõdetavate tulemuste saavutamisel.

(32) Liidu finantshuvide kaitsmiseks tuleks liidu asutuste suhtes kohaldada määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 loodud ühtset varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi käsitlevaid reegleid.

(33) Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ([4]) artikli 8 lõikest 1 edastavad ELi asutused viivitamata Euroopa Pettustevastasele Ametile mis tahes teabe võimaliku pettuse, korruptsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse juhtumi kohta. Tulenevalt nõukogu määruse (EL) 2017/1939 ([5]) artikli 24 lõikest 1 teavitavad liidu asutused Euroopa Prokuratuuri põhjendamatu viivituseta igast kuriteost, mille puhul viimane võib teostada oma pädevust kooskõlas kõnealuse määrusega. Liidu asutuste juhtimise tõhustamiseks peaksid nad pettustest, finantsrikkumistest ja uurimistest viivitamata teatama ka komisjonile. Komisjon ja liidu asutused peaksid kehtestama menetlused, millega nõuetekohaselt kaitstakse isikuandmeid ning tagatakse teadmisvajaduse põhimõtte järgimine sellise teabe edastamisel, mis on seotud arvatavate pettusejuhtumite ja muude finantsrikkumistega ning pooleliolevate või lõpetatud uurimistega.

(34) Tegelike ja tajutavate huvide konfliktide ohu tuvastamiseks ja nõuetekohaseks kõrvaldamiseks tuleks liidu asutustelt nõuda huvide konfliktide ärahoidmist ja kõrvaldamist käsitlevate reeglite vastuvõtmist. Sellistes reeglites tuleks arvesse võtta komisjoni koostatud suuniseid.

(35) Käesolevas määruses tuleks sätestada komisjoni, Euroopa Pettustevastase Ameti ja kontrollikoja täielikud juurdepääsuõigused.

(36) Sätted, milles käsitletakse kinnisvarapoliitikat, sealhulgas liidu asutuste võimalust ja tingimusi rahastada kinnisvara soetamise projekte laenude kaudu, tuleks viia määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 kooskõlla, et kõik liidu asutused ja institutsioonid kohaldaksid reegleid ühtselt.

(37) Kuna delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012 ([6]) on kehtetuks tunnistatud, tuleks välja jätta ELi asutustele kehtestatud nõue võtta vastu oma rakendamiseeskirjad, mille komisjon on eelnevalt heaks kiitnud.

(38) Vajalik on kehtestada programmitööd ja iga-aastast konsolideeritud tegevusaruannet käsitlevad üleminekusätted, kuna komisjonil on vaja aega, et töötada liidu asutustega välja sobivad suunised ning liidu asutused vajavad aega, et kohaneda uue programmitöö ja aruandlusega.

(39) Käesolev määrus peaks jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, et liidu asutused jõuaksid muudetud finantsmäärused aegsasti, kuid hiljemalt 1. juuliks 2019 vastu võtta ning et talitused saaksid kasu lihtsustamisest ja määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 vastavusse viimisest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse peamised finantsreeglid sellistele liidu asutustele, mis liit on asutanud Euroopa Liidu toimimise lepingu ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel, kellel on juriidilise isiku staatus ja kes saavad eelarvest rahalist toetust (edaspidi „liidu asutused“).

Iga liidu asutus võtab käesoleva määruse alusel vastu oma finantsreeglid. Liidu asutuste finantsreeglid ei tohi lahkneda käesolevast määrusest, välja arvatud juhul, kui nende konkreetsed vajadused seda eeldavad ja kui komisjon annab selleks eelnevalt nõusoleku.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013 lk 1).

([5]) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

([6]) Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

— „asutamisakt“ – liidu õigusakt, millega reguleeritakse liidu asutuse loomise ja tegevuse põhiaspekte;

— „haldusnõukogu“ – liidu asutuse peamine organ, mis vastutab otsuste tegemise eest finants- ja eelarveküsimustes, olenemata nimetusest, mis sellele asutamisaktiga on antud;

— „direktor“ – isik, kes vastutab haldusnõukogu otsuste rakendamise ja liidu asutuse eelarve täitmise eest eelarvevahendite käsutajana, olenemata nimetusest, mis sellele isikule asutamisaktiga on antud;

— „juhatus“ – liidu asutuse organ, mis abistab haldusnõukogu ning mille ülesanded ja töökord on põhimõtteliselt esitatud asutamisaktis, olenemata nimetusest, mis sellele organile asutamisaktiga on antud.

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 2 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 3

Ajavahemikud, kuupäevad ja tähtajad

Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva määrusega kehtestatud tähtaegade suhtes nõukogu määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 ([7]).

Artikkel 4

Isikuandmete kaitse

Käesolev määrus ei piira määruses (EL) 2018/1725 ([8]) ega määruses (EL) 2016/679 ([9]) sätestatud nõuete kohaldamist.

II JAOTIS

EELARVE JA EELARVEPÕHIMÕTTED

Artikkel 5

Eelarvepõhimõtete järgimine

Liidu asutuse eelarve koostatakse ja seda täidetakse kooskõlas ühtsuse, eelarve õigsuse, aastasuse, tasakaalu, arvestusühiku, kõikehaaravuse, sihtotstarbelisuse, usaldusväärse finantsjuhtimise ning läbipaistvuse põhimõtetega, nagu need on sätestatud käesolevas määruses.

1. PEATÜKK

ÜHTSUSE JA EELARVE ÕIGSUSE PÕHIMÕTTED

Artikkel 6

Liidu asutuse eelarve sisu

1. Liidu asutuse eelarves prognoositakse ja kiidetakse heaks igaks eelarveaastaks kõik liidu asutusele vajalikuks peetavad tulud ja kulud. Eelarve koosneb liidu asutuse tuludest ja kuludest, sealhulgas halduskuludest.

2. Liidu asutuse eelarve hõlmab järgmist:

a) liigendamata assigneeringud;

b) vastavalt tegevusvajadustele liigendatud assigneeringuid, mis koosnevad kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest.

([7]) Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

3. Eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringud koosnevad järgmisest:

a) liidu antud iga-aastasest toetusest koosnevad assigneeringud;

b) omatuludest tulenevad assigneeringud, mille alla kuuluvad kõik tasud ja lõivud, mida liidu asutusel on lubatud oma ülesannete täitmisega seoses koguda, ning mis tahes muud tulud;

c) assigneeringud, mis koosnevad asukohaliikmesriikide võimalikust rahalisest osalusest;

d) assigneeringud, mis on ette nähtud pärast eelarveaasta jooksul konkreetsete kulude katteks vastavalt artikli 20 lõikele 1 üle kantud tulude laekumist;

e) eelnevatest eelarveaastatest ülekantud assigneeringud.

4. Tasudest ja lõivudest koosnevaid tulusid kasutatakse konkreetsete kulude katteks ainult erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on sätestatud asutamisaktis.

5. Kulukohustuste assigneeringud hõlmavad eelarveaastal võetud juriidiliste kohustuste kogumaksumust, kui artikli 75 lõikest 2 ei tulene teisiti.

6. Maksete assigneeringud hõlmavad makseid, mis tehakse eelarveaastal või eelnevatel eelarveaastatel võetud juriidiliste kohustuste täitmiseks.

7. Käesoleva artikli lõiked 3 ja 5 ei takista assigneeringute üldist kulukohustustega sidumist ega eelarveliste kulukohustuste jaotamist mitme aasta peale, nagu on sätestatud vastavalt artikli 74 lõike 1 punktis b ja artikli 74 lõikes 2.

Artikkel 7

Rahalist toetust käsitlevad lepingud, toetuslepingud ja finantsraampartnerlused

1. Rahalist toetust käsitlevaid lepinguid ja toetuslepinguid võib erandkorras sõlmida komisjoni ja liidu asutuste vahel järgmistel tingimustel:

a) kui selline võimalus sätestatakse sõnaselgelt liidu asutuse asutamisaktis või alusaktis;

b) sellise lepingu sõlmimine on tegevuse eripära ja liidu asutuse eriteadmiste tõttu nõuetekohaselt põhjendatud;

c) liidu asutuse poolt lepingu alusel täidetavad ülesanded vastavad järgmistele kriteeriumidele:

i) on kooskõlas liidu asutuse eesmärkidega ning vastavuses asutamisaktis sätestatud liidu asutuse volitustega;

ii) ei kuulu asutamisaktis ette nähtud liidu asutuse ülesannete hulka ning neid ei rahastata liidu iga-aastaste toetuste abil.

2. Kui lõikes 1 osutatud rahalist toetust käsitlevad lepingud ja toetuslepingud ning talitustevahelised kokkulepped sõlmitakse liidu asutuse poolt komisjonile osutatud teenuste eest, võib komisjon sõlmida liidu asutusega finantsraampartnerluse lepingu kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 130.

3. Liidu asutuse valikul võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse nende ülesannete delegeerimise kulutõhusust.

4. Kui komisjon sõlmib liidu asutusega erandkorras rahalist toetust käsitleva lepingu, kohaldatakse liidu asutuse suhtes selle lepingu jaoks eraldatud vahendite puhul määruse (EL, Euratom) 2018/1046 V ja VI jaotises sätestatud, eelarve kaudse täitmise suhtes kohaldatavaid reegleid ning ei kohaldata käesoleva määruse artikleid 105 ja 106.

5. Lõikes 1 osutatud ülesanded tuleks teavitamise eesmärgil lisada artiklis 32 osutatud liidu asutuse ühtsesse programmdokumenti. Teave lõikes 2 osutatud lepingute kohta lisatakse artiklis 48 osutatud iga-aastasesse konsolideeritud tegevusaruandesse.

6. Eelarvevahendite käsutaja teavitab enne lõikes 2 osutatud lepingute allakirjutamist haldusnõukogu.

Artikkel 8

Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõtteid käsitlevad erisätted

1. Kõik tulud ja kulud kantakse mõnele eelarvereale liidu asutuse eelarves.

2. Kulukohustusi, mis ületavad liidu asutuse eelarves heakskiidetud assigneeringuid, ei tohi võtta ega heaks kiita.

3. Liidu asutuse eelarvesse võib kanda üksnes need assigneeringud, mis vastavad vajalikuks peetavatele kuludele.

4. Liidu asutuse eelarvest tehtud eelmaksetelt kogunenud intress ei kuulu liidu asutusele tasumisele, kui artiklis 7 osutatud rahalist toetust käsitlevatest lepingutest ei tulene teisiti.

2. PEATÜKK

AASTASUSE PÕHIMÕTE

Artikkel 9

Määratlus

Liidu asutuse eelarvesse kantud assigneeringud kiidetakse heaks eelarveaastaks, mis kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Artikkel 10

Tulude ja assigneeringutega seotud eelarve raamatupidamisarvestus

1. Artiklis 6 osutatud liidu asutuse tulud teataval eelarveaastal kirjendatakse eelarveaasta raamatupidamises kõnealuse eelarveaasta jooksul laekunud summade alusel.

2. Liidu asutuse tuludest saadakse sama suures summas maksete assigneeringuid.

3. Kulukohustused kirjendatakse eelarveaasta raamatupidamisarvestuses kuni sama aasta 31. detsembrini võetud juriidiliste kohustuste põhjal. Sellegipoolest kirjendatakse artikli 74 lõike 1 punktis b osutatud üldised eelarvelised kulukohustused eelarveaasta raamatupidamisarvestuses sama aasta 31. detsembrini võetud eelarveliste kulukohustuste põhjal.

4. Maksed kirjendatakse eelarveaasta raamatupidamisarvestuses maksete alusel, mille peaarvepidaja on teinud kõnealuse eelarveaasta 31. detsembriks.

5. Juhul kui asutamisaktis sätestatakse, et selgelt kindlaks määratud ülesandeid rahastatakse eraldi, või juhul kui liidu asutus täidab vastavalt artiklile 7 sõlmitud lepinguid, peab liidu asutus selliste tulude ja kulude kohta konkreetseid eelarveridu. Liidu asutus määrab iga ülesanderühma selgelt kindlaks vahendite eraldamise programmides, mis on lisatud artikli 32 alusel koostatud ühtsele programmdokumendile.

Artikkel 11

Assigneeringute sidumine kulukohustustega

1. Liidu asutuse eelarvesse kantud assigneeringud võib kulukohustustega siduda alates 1. jaanuarist pärast seda, kui liidu asutuse eelarve on lõplikult vastu võetud.

2. Alates eelarveaasta 15. oktoobrist võidakse jooksvaid halduskulusid siduda ette kulukohustustega järgnevaks eelarveaastaks ettenähtud assigneeringute arvelt, tingimusel et need on liidu asutuse viimases nõuetekohaselt vastuvõetud eelarves heaks kiidetud, ning üksnes kuni ühe neljandiku ulatuses haldusnõukogu poolt vastaval eelarvereal jooksva eelarveaasta jaoks ette nähtud assigneeringutest.

Artikkel 12

Assigneeringute tühistamine ja järgmisse eelarveaastasse ülekandmine

1. Assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarvesse need on kantud, tühistatakse, välja arvatud juhul, kui need kantakse üle lõigete 2 ja 4 kohaselt.

2. Lõike 3 kohaselt tehtud otsusega võib üle kanda järgmised assigneeringud, kuid üksnes järgmisse eelarveaastasse:

a) kulukohustuste assigneeringud ja liigendamata assigneeringud, mille puhul enamik kulukohustustega sidumise menetluse ettevalmistusjärkudest on eelarveaasta 31. detsembriks läbitud. Neid assigneeringuid võib seejärel kulukohustustega siduda järgneva eelarveaasta 31. märtsini, välja arvatud kinnisvaraprojektidega seotud liigendamata assigneeringud, mida võib kulukohustustega siduda järgneva eelarveaasta 31. detsembrini;

b) maksete assigneeringud, mida on vaja olemasolevate kulukohustuste või nende kulukohustuste katmiseks, mis on seotud järgmisse eelarveaastasse ülekantud kulukohustuste assigneeringutega, kui järgneva eelarveaasta asjaomastel eelarveridadel ettenähtud maksete assigneeringud ei ole piisavad;

Esimese lõigu punkti b kohaselt kasutab liidu asutus kõigepealt jooksvaks eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringuid ega kasuta ülekantud assigneeringuid enne, kui esimesena nimetatud assigneeringud on ammendunud.

3. Haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus teeb oma otsuse lõikes 2 osutatud ülekandmiste kohta järgmise eelarveaasta 15. veebruariks.

4. Assigneeringud kantakse järgmisse eelarveaastasse üle automaatselt seoses:

a) assigneeringutega, mis vastavad sihtotstarbelisele sisetulule. Sellised assigneeringud võib üle kanda üksnes järgmisse eelarveaastasse ja neid võib kulukohustustega siduda kuni vastava aasta 31. detsembrini, välja arvatud artikli 20 lõike 3 punktis e osutatud hoonete ja maa rentimiselt ja müügilt saadud sihtotstarbeline sisetulu, mille võib üle kanda kuni selle täieliku ärakasutamiseni;

b) assigneeringud, mis vastavad sihtotstarbelisele välistululе. Sellised assigneeringud tuleb asjaomase programmi või meetmega seotud tegevuse lõpuleviimise ajaks täielikult ära kasutada või need võib järgmisse eelarveaastasse üle kanda ja neid võib kasutada jätkuprogrammi või -meetme jaoks.

5. Üle ei kanta personalikuludeks mõeldud assigneeringuid. Käesoleva artikli tähenduses hõlmavad personalikulud liidu institutsioonide nende liikmete ja töötajate töötasusid ja hüvitisi, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju.

6. Liigendamata assigneeringud, mis on eelarveaasta lõpuks juriidiliste kohustustega seotud, makstakse välja järgmise eelarveaasta lõpuks.

Artikkel 13

Assigneeringute tühistamist ja järgmisse eelarveaastasse ülekandmist käsitlevad üksikasjalikud sätted

1. Artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud kulukohustuste assigneeringud ja liigendamata assigneeringud võib järgmisse eelarveaastasse üle kanda üksnes juhul, kui kulukohustusi ei saanud võtta enne eelarveaasta 31. detsembrit eelarvevahendite käsutajast olenematutel põhjustel ja kui ettevalmistusetapid on piisavalt edenenud, nii et on põhjust eeldada, et kulukohustus võetakse hiljemalt järgmise eelarveaasta 31. märtsiks või kinnisvaraprojektide puhul järgmise eelarveaasta 31. detsembriks.

2. Artikli 12 lõike 2 punkti a kohaselt järgmisse eelarveaastasse üle kantud assigneeringud, mis ei ole järgmise eelarveaasta 31. märtsiks või kinnisvaraprojektidega seonduvate summade korral järgmise aasta 31. detsembriks kulukohustustega seotud, tühistatakse automaatselt.

3. Tühistatud ülekantud assigneeringud kajastatakse raamatupidamises.

Artikkel 14

Assigneeringute vabastamine

1. Kui eelarvelised kulukohustused vabastatakse mis tahes eelarveaastal, mis järgneb eelarveaastale, mil need võeti, nendest rahastatavate meetmete täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu, siis tühistatakse sellistele vabastatud kulukohustustele vastavad assigneeringud.

2. Käesolevat artiklit ei kohaldada artikli 20 lõikes 2 osutatud sihtotstarbelise välistulu suhtes.

Artikkel 15

Liidu asutuse eelarve vastuvõtmise hilinemise korral kohaldatavad reeglid

1. Kui liidu asutuse eelarvet ei ole eelarveaasta alguseks lõplikult vastu võetud, kohaldatakse lõigetes 2–6 sätestatud reegleid.

2. Kulukohustusi võib võtta iga peatüki kohta kõige rohkem ühe neljandiku piires eelnevaks eelarveaastaks liidu asutuse asjaomases eelarve peatükis heakskiidetud assigneeringute kogusummast pluss üks kaheteistkümnendik iga möödunud kuu eest.

Koostatavas tulude ja kulude eelarvestuses ette nähtud assigneeringuid ei tohi ületada.

Makseid võib teha igas kuus iga peatüki kohta kõige rohkem ühe kaheteistkümnendiku piires eelnevaks eelarveaastaks liidu asutuse asjaomases eelarve peatükis heakskiidetud assigneeringutest. Kõnealune summa ei või aga ületada üht kaheteistkümnendikku tulude ja kulude eelarvestuse samas peatükis kavandatud assigneeringutest.

3. Eelnenud eelarveaastaks liidu asutuse asjaomases eelarve peatükis heakskiidetud assigneeringuid, millele on osutatud lõikes 2, tuleb mõista assigneeringutena, mis sisalduvad hääletusel vastuvõetud liidu asutuse eelarves, sealhulgas paranduseelarvetes, pärast kõnealuse eelarveaasta jooksul tehtud ümberpaigutuste arvessevõtmiseks tehtud korrigeerimist.

4. Kui liidu asutuse tegevuse järjepidevus ja haldusvajadused seda nõuavad, võib haldusnõukogu direktori taotlusel lubada kulusid summas, mis ületab ühte, kuid kokku mitte rohkem kui nelja ajutist kaheteistkümnendikku, seda nii lõike 2 kohaselt automaatselt kättesaadavaks tehtud kulukohustuste kui ka maksete puhul, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

Täiendavad kaheteistkümnendikud kiidetakse heaks tervikuna ja need ei ole jagatavad.

5. Kui teatava peatüki puhul ei piisa neljast lõike 4 kohaselt kinnitatud kaheteistkümnendikust selliste kulude katmiseks, mis on vajalikud, et vältida asjaomase peatükiga hõlmatud valdkonnas liidu asutuse tegevuse järjepidevuse katkemist, võib haldusnõukogu direktori taotlusel anda erandkorras loa ületada eelnenud eelarveaastal vastavasse liidu asutuse eelarvepeatükki kantud assigneeringute summat. Mingil juhul ei või ületada liidu asutuse eelnenud eelarveaasta eelarves ega tulude ja kulude eelarvestuses esitatud kättesaadavate assigneeringute kogusummat.

3. PEATÜKK

TASAKAALU PÕHIMÕTE

Artikkel 16

Määratlus ja kohaldamisala

1. Tulud ja maksete assigneeringud peavad olema tasakaalus.

2. Kulukohustuste assigneeringud ei tohi ületada liidu toetuse summat, millele lisanduvad omatulud ja muud artiklis 6 nimetatud tulud.

3. Asutuste puhul, mille tulud tulenevad lisaks liidu toetusele tasudest ja lõivudest, tuleb tasud kehtestada tasemel, millega välditakse märkimisväärse ülejäägi kogunemist. Artiklis 99 nimetatud märkimisväärse ülejäägi või puudujäägi kordumise korral vaadatakse tasude ja lõivude tase uuesti läbi.

4. Liidu asutused ei saa liidu asutuse eelarve raames laenu võtta.

5. Liidu asutusele makstav liidu toetus kujutab liidu asutuse eelarve jaoks tasakaalustavat toetust ning seda võib maksta mitmes osas.

6. Liidu asutus juhib rahavooge rangelt ja sihtotstarbelisi tulusid arvestades, et tema kassajääk piirduks nõuetekohaselt põhjendatud vajadustega. Oma väljamaksete taotlustes esitab liidu asutus üksikasjaliku ja ajakohase prognoosi kogu aasta tõenäolise rahavajaduse kohta, kaasa arvatud teave sihtotstarbeliste tulude kohta.

Artikkel 17

Eelarveaasta saldo

1. Kui eelarve on artikli 99 tähenduses ülejäägis, makstakse ülejääk kuni aasta jooksul makstud liidu toetuse summas komisjonile tagasi. Eelarve ülejääk, mis ületab aasta jooksul makstud liidu toetuse summat, kantakse järgmise eelarve aasta tuluna liidu asutuse eelarvesse.

Esimest lõiku kohaldatakse ka juhul, kui liidu asutuse tulud tulenevad lisaks liidu toetusele ka tasudest ja lõivudest.

Eelarvesse kantud toetuse ja liidu asutusele tegelikult makstud toetuse vahe tühistatakse.

2. Erandjuhtudel, kui asutamisaktis sätestatakse, et tasudest ja lõivudest saadav tulu määratakse teatavate kulude katteks, võib liidu asutus üle kanda tasude ja lõivude saldo sihtotstarbelise tuluna toiminguteks, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, mille suhtes kõnealused tasud kehtestati.

3. Kui eelarve on artikli 99 tähenduses puudujäägis, kantakse see liidu asutuse järgmise aasta eelarvesse maksete assigneeringuna või tehakse võimaluse korral tasaarvestus liidu asutuse järgmiste eelarveaastate ülejäägist.

Kui tasud ja lõivud moodustavad sihtotstarbelise tulu, võib selle sihtotstarbelise tuluga seotud puudujäägi võimaluse korral tasaarvestada eelmiste aastate kumuleerunud ülejäägiga.

4. Tulud ja maksete assigneeringud kantakse liidu asutuse eelarvesse eelarvemenetluse käigus määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 42 kohaselt esitatava kirjaliku muutmisettepaneku abil või liidu asutuse eelarve täitmise ajal paranduseelarve abil.

Liidu asutus esitab hiljemalt aasta n 31. jaanuariks prognoosi aasta n-1 eelarve ülejäägi kohta. Seda teavet võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse liidu asutuste aasta n+1 rahastamisvajaduste hindamisel.

4. PEATÜKK

ARVESTUSÜHIKU PÕHIMÕTE

Artikkel 18

Euro kasutamine

1. Eelarve koostatakse ja seda täidetakse ning raamatupidamisaruandlus toimub eurodes. Artiklis 49 osutatud rahavoogude haldamiseks lubatakse peaarvepidajal ja avansikontode puhul nende haldajatel ning liidu asutuse haldusjuhtimise vajaduste täitmise korral vastutaval eelarvevahendite käsutajal teha tehinguid muudes valuutades.

2. Ilma et see piiraks valdkondlike normide või konkreetsete lepingute, toetuslepingute, rahalist toetust käsitlevate lepingute või rahastamislepingute erisätete kohaldamist, teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja valuuta ümberarvestused selle päeva *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud euro päevakursi alusel, mil eelarvevahendeid käsutav talitus koostab maksekorralduse või sissenõudekorralduse.

Kui sellist päevakurssi ei ole avaldatud, kasutab vastutav eelarvevahendite käsutaja lõikes 3 osutatud kurssi.

3. Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklites 82, 83 ja 84 ette nähtud raamatupidamisarvestuses kasutatakse euro ja muu valuuta vahetuskursina euro igakuist raamatupidamislikku vahetuskurssi. Kõnealuse raamatupidamisliku vahetuskursi määrab komisjoni peaarvepidaja mis tahes teabeallikate põhjal, mida ta peab usaldusväärseks, võttes aluseks selle kuu eelviimasel tööpäeval kehtinud valuutavahetuse kursi, mis eelneb kuule, mille jaoks kurss määratakse.

4. Valuuta ümberarvestuse toimingud tehakse selliselt, et vältida olulist mõju liidu kaasrahastamise tasemele või kahjulikku mõju eelarvele. Kui see on asjakohane, võib arvutada euro ja muu valuuta vahetuskursi asjaomase perioodi päevakursside keskmise alusel.

5. PEATÜKK

KÕIKEHÕLMAVUSE PÕHIMÕTE

Artikkel 19

Kohaldamisala

Ilma et see piiraks artikli 20 kohaldamist, katab kogutulu maksete assigneeringute kogusumma. Ilma et see piiraks artikli 24 kohaldamist, kajastatakse kõiki tulusid ja kulusid täies mahus neid vastastikku korrigeerimata.

Artikkel 20

Sihtotstarbeline tulu

1. Sihtotstarbelist välis- ja sisetulu kasutatakse teatavate kulukategooriate rahastamiseks.

2. Sihtotstarbelise välistulu hulka kuuluvad:

a) liikmesriikide ja kolmandate riikide, sealhulgas mõlemal juhul nende avalik-õiguslike asutuste ning üksuste ja füüsiliste isikute rahaline osalus teatavas liidu asutuse tegevuses, kuivõrd see on sätestatud liidu asutuse, liikmesriikide, kolmandate riikide, avalik-õiguslike asutuste ning üksuste ja füüsiliste isikute vahel sõlmitud lepingus;

b) rahvusvaheliste organisatsioonide rahaline osalus;

c) sihtotstarbelised tulud, nagu sihtkapitalina saadud tulu, toetused, kinked ja annakud;

d) kolmandate riikide või liiduväliste asutuste rahaline osalus, mis ei ole hõlmatud punktiga a, liidu asutuste tegevuses;

e) artiklis 7 osutatud lepingutest saadud tulu;

f) lõikes 3 osutatud sihtotstarbeline sisetulu, kuivõrd see täiendab muud käesoleva lõike punktides a–c nimetatud tulu;

g) artikli 6 lõikes 3 osutatud tasudest ja lõivudest saadud tulu;

3. Sihtotstarbelise sisetulu hulka kuulub:

a) kolmandatelt isikutelt saadud tulu, mis on laekunud nende tellimusel tarnitud kaupade, osutatud teenuste või tehtud tööde eest, välja arvatud artikli 6 lõike 3 punktis b nimetatud tasud ja lõivud;

b) tulu ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest vastavalt artiklile 62;

c) tulu liidu institutsioonidele või teistele liidu asutustele tarnitud kaupade, osutatud teenuste ja tehtud ehitustööde eest;

d) laekunud kindlustusmaksed;

e) hoonete ja maa rentimiselt ja müügilt saadud tulu;

f) tulu, mis tekib tagastatud maksudest vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 27 lõike 3 punktile b.

4. Sihtotstarbeline tulu kantakse järgmisse eelarveaastasse üle ja paigutatakse ümber kooskõlas artikli 12 lõike 4 punktide a ja b ning artikli 27 sätetele.

5. Ilma et see piiraks lõike 2 punkti f kohaldamist, võib asjaomase asutamisaktiga samuti ette näha tulu, mida kasutatakse sihtotstarbeliselt teatavateks kuludeks. Selline tulu kuulub sihtotstarbelise sisetulu hulka, kui asjaomasest asutamisaktist ei tulene teisiti.

6. Kõikide lõike 2 punktides a–c ning lõike 3 punktides a–c sätestatud tulude arvelt kaetakse kõik asjaomase tegevuse või eesmärgiga seotud otsesed ja kaudsed kulud.

7. Liidu asutuse eelarve sisaldab ridu, millele on kantud sihtotstarbelised välis- ja sisetulud ning võimaluse korral märgitud ka summad.

Tulude ja kulude eelarvestusse võib kanda üksnes sellised sihtotstarbelise tulu summad, mille suurus on eelarvestuse koostamise kuupäeva seisuga kindel.

Artikkel 21

Sihtotstarbeliste tulude eelarves esitamise struktuur ja vastavate assigneeringute eraldamine

1. Sihtotstarbeliste tulude liidu asutuse eelarves esitamise struktuur hõlmab järgmist:

a) tulude eelarvestuses eelarverida kõnealuste tulude jaoks;

b) kulude eelarvestuses märgitakse eelarve selgitustes, sealhulgas üldistes selgitustes, millistele eelarveridadele võib kanda sihtotstarbelisele tulule vastavaid kättesaadavaks tehtud assigneeringuid.

Esimese lõigu punktis a nimetatud juhul tehakse märge *pro memoria* ja tulude eelarvestus esitatakse teadmiseks selgitustes.

2. Sihtotstarbelisele tulule vastavad assigneeringud tehakse automaatselt kättesaadavaks nii kulukohustuste assigneeringute kui ka maksete assigneeringutena, kui tulu on liidu asutusele laekunud.

3. Erandina lõikest 2 võib juhul, kui sihtotstarbeline tulu tuleneb artikli 7 kohaselt sõlmitud rahalist toetust käsitlevate lepingute rakendamisest, võtta kulukohustuste assigneeringute kogusumma kasutusele asjaomase lepingu jõustumisel tingimusel, et liidu asutusele delegeeritud vahendite alusaktis sätestatakse iga-aastaste osamaksete kasutamise võimalus.

Artikkel 22

Annetused

1. Direktor võib vastu võtta kõik liidu asutusele tehtud annetused, nagu sihtkapital, toetused, kinked ja annakud.

2. Annetusi, mille väärtus on 50 000 eurot või üle selle ja millega kaasnevad rahalised kulud või mis tahes liiki kohustus, sealhulgas järelkulud, mis ületavad 10 % tehtud annetuse väärtusest, võib vastu võtta ainult haldusnõukogu eelneval loal, või kui asutamisakt seda lubab, juhatuse eelneval loal. Haldusnõukogu või juhatus, vastavalt sellele, kumb on asjakohane, teeb otsuse kahe kuu jooksul alates talle taotluse esitamisest. Kui haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus ei ole nimetatud ajavahemiku jooksul otsust teinud, loetakse annetus vastuvõetuks.

3. Direktor analüüsib, hindab ja selgitab nõuetekohaselt haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatuse taotluse alusel finantskulusid, sealhulgas järelkulusid ning lõikes 1 osutatud mis tahes muid kohustusi, mis liidu asutustele tehtavate annetuste vastuvõtmisega kaasnevad.

Artikkel 23

Äriühingute sponsorlus

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 26 liidu asutuste suhtes ei kohaldata.

Artikkel 24

Mahaarvamist ja vahetuskursierinevuste korrigeerimist käsitlevad reeglid

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 27 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

6. PEATÜKK

SIHTOTSTARBELISUSE PÕHIMÕTE

Artikkel 25

Üldsätted

1. Assigneeringud kantakse eelarvesse sihtotstarbelistena jaotiste ja peatükkide kaupa. Peatükid jaotatakse omakorda artikliteks ja eelarveridadeks.

2. Liidu asutuse eelarves võib assigneeringuid ümber paigutada ainult sellistele eelarveridadele, mille jaoks on liidu asutuse eelarves heakskiidetud assigneeringuid või mis on varustatud märkega „*pro memoria*“.

3. Artiklis 26 nimetatud piirmäärad arvutatakse ümberpaigutamise taotluse esitamise ajal, võttes arvesse liidu asutuse eelarves, sealhulgas paranduseelarvetes, ettenähtud assigneeringuid.

4. Artiklis 26 osutatud piirmäärade arvutamiseks tuleb arvesse võtta tehtavate ümberpaigutuste summat eelarvereal, millelt ümberpaigutused tehakse, pärast seda, kui on tehtud varasematest ümberpaigutustest tulenevad korrigeerimised.

Artikkel 26

Ümberpaigutused

1. Direktor võib assigneeringuid ümber paigutada:

a) ühest jaotisest teise maksimaalselt 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on kantud reale, kust ümberpaigutus tehakse;

b) ühest peatükist teise ja iga peatüki piires ilma piiranguteta.

2. Lõikes 1 nimetatud piirmäära ületamisel võib direktor ühest jaotisest teise ümberpaigutuste tegemiseks esitada ettepaneku haldusnõukogule, või kui asutamisakt seda lubab, juhatusele. Haldusnõukogul, või kui asutamisakt seda lubab, juhatusel on kavandatud ümberpaigutuste vaidlustamiseks aega kaks nädalat. Selle ajavahemiku möödumisel loetakse kavandatud ümberpaigutused heakskiidetuks.

3. Ettepanekutele assigneeringute ümberpaigutamiseks ning lõigete 1 ja 2 kohaselt ümberpaigutatud assigneeringutele lisatakse asjakohased ja üksikasjalikud tõendavad dokumendid, milles on kirjeldatud assigneeringute kasutamist ja esitatud vajalike assigneeringute eelarvestused eelarveaasta lõpuni nende eelarverubriikide kohta, kuhu assigneeringud kantakse, ja nende rubriikide kohta, mille arvelt need võetakse.

4. Eelarvevahendite käsutaja teatab kõikidest tehtud ümberpaigutustest haldusnõukogule niipea kui võimalik. Eelarvevahendite käsutaja teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kõigist lõike 2 kohaselt tehtud ümberpaigutustest.

Artikkel 27

Erisätted ümberpaigutamiste kohta

Sihtotstarbelisele tulule vastavaid assigneeringuid võib ümber paigutada üksnes juhul, kui sellist tulu kasutatakse sel otstarbel, milleks see ette on nähtud.

7. PEATÜKK

USALDUSVÄÄRSE FINANTSJUHTIMISE PÕHIMÕTE JA TULEMUSPÕHISUS

Artikkel 28

Tulemuspõhisus ning säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõte

1. Assigneeringuid kasutatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning sellest lähtuvalt hallatakse neid järgmisi põhimõtteid austades:

a) säästlikkuse põhimõte, mille kohaselt tehakse vahendid, mida asjaomane liidu asutus oma tegevuses kasutab, õigel ajal kättesaadavaks ning mille kohaselt on nende kogus ja kvaliteet sobivad ja nende hind võimalikult soodne;

b) tõhususe põhimõte, mis käsitleb parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite, läbiviidud tegevuse ja eesmärkide saavutamise vahel;

c) tulemuslikkuse põhimõte, mis käsitleb, kui suures ulatuses on seatud eesmärgid läbiviidud tegevustega saavutatud.

2. Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt keskendutakse assigneeringute kasutamisel tulemuspõhisusele ja sel eesmärgil:

a) määratakse programmide ja tegevuste eesmärgid eelnevalt kindlaks;

b) jälgitakse eesmärkide saavutamise edenemist tulemusnäitajate abil;

c) antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 32 lõike 5 esimese lõigu punkti d ja artikli 48 lõike 1 esimese lõigu punkti b kohaselt aru nende eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest ja tekkinud probleemidest.

3. Kui see on asjakohane, määratakse kindlaks konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised eesmärgid, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2, ning asjakohased, heakskiidetud, usaldusväärsed, lihtsad ja töökindlad näitajad. Eesmärkide saavutamise jälgimiseks kasutatavad näitajad hõlmavad kõiki sektoreid. Direktor esitab igal aastal haldusnõukogule asjaomase teabe. Kõnealune teave lisatakse artiklis 32 osutatud ühtsele programmdokumendile.

4. Liidu asutus teostab käesoleva määruse artiklis 38 osutatud võrdlusanalüüsi.

Võrdlusanalüüs hõlmab:

a) liidu asutuse horisontaalsete talituste tõhususe läbivaatamist;

b) talituste jagamise kulutõhususe analüüsi või nende täielikku üleandmist mõnele teisele liidu asutusele või komisjonile.

Esimeses ja teises lõigus osutatud võrdlusanalüüsi tehes võtab liidu asutus huvide konflikti vältimiseks vajalikud meetmed.

Artikkel 29

Hindamised

1. Ulatuslike kuludega programmide ja tegevuste kohta teostatakse eel- ja järelhindamine (edaspidi „hindamine“), mis on proportsionaalne eesmärkide ja kuludega.

2. Programmide ja tegevuse ettevalmistamist toetavate eelhindamiste aluseks on võimaluse korral seotud programmide või tegevuse tulemusandmed ning nendes tehakse kindlaks lahendamist nõudvad probleemid, liidu osalemisest tulenev lisaväärtus, eesmärgid, eri valikuvõimaluste oodatud mõju ning järelevalve- ja hindamiskord, ning analüüsitakse neid.

3. Järelhindamiste käigus hinnatakse programmi või tegevuse tulemusi, sealhulgas selliseid aspekte nagu tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, asjakohasus ja ELi lisaväärtus. Järelhindamised põhinevad järelevalvekorra ja asjaomase meetme jaoks kindlaks määratud näitajate põhjal saadud teabel. Neid tehakse regulaarselt ja piisavalt aegsasti, et hindamistulemusi saaks võtta arvesse eelhindamistes või mõjuhinnangutes, mis toetavad seotud programmide ja tegevuse ettevalmistamist.

4. Direktor koostab tegevuskava, et teostada lõikes 3 osutatud hindamisi käsitlevate järelduste täitmise järelevalvet, ning esitab tehtud edusammude kohta komisjonile artiklis 48 osutatud iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ning annab korrapäraselt aru haldusnõukogule.

5. Haldusnõukogu kontrollib lõikes 4 osutatud tegevuskava rakendamist.

Artikkel 30

Eelarve täitmise sisekontroll

1. Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt täidetakse liidu asutuse eelarvet tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli rakendades.

2. Liidu asutuse eelarve täitmisel kohaldatakse sisekontrolli kõigil juhtimistasanditel ning see on loodud piisava kindluse tagamiseks järgnevate eesmärkide saavutamisel:

a) tegevuse tulemuslikkus, tõhusus ja säästlikkus;

b) aruandluse usaldusväärsus;

c) vara ja teabe säilimine;

d) pettuste ja õigusnormide eiramise ennetamine, tuvastamine ja korrigeerimine ning järelmeetmete võtmine;

e) aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riskide piisav haldamine, võttes arvesse programmide mitmeaastast iseloomu ja asjaomaste maksete laadi.

3. Tulemuslik sisekontroll põhineb parimatel rahvusvahelistel tavadel ja komisjoni poolt oma talituste jaoks kehtestatud sisekontrolliraamistikul ning hõlmab eelkõige järgmist:

a) ülesannete lahusus;

b) asjakohane riskijuhtimise ja kontrolli strateegia, mis hõlmab kontrolli vahendite saaja tasandil;

c) huvide konfliktide vältimine;

d) piisavad kontrolljäljed ja andmeterviklus andmesüsteemides;

e) tulemuslikkuse ja tõhususe jälgimise kord;

f) tuvastatud sisekontrolli puuduste suhtes võetud järelmeetmete kord ja erandid;

g) sisekontrollisüsteemi nõuetekohase toimimise regulaarne hindamine.

4. Tõhus sisekontroll põhineb järgmistel elementidel:

a) kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste isikute vahel koordineeritud asjakohase riskijuhtimise ja kontrolli strateegia rakendamine;

b) läbiviidud kontrollide tulemuste kättesaadavus kõigi kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste isikute jaoks;

c) kui see on asjakohane, siis toetumine sõltumatutele auditiarvamustele, tingimusel et nende aluseks oleva töö kvaliteet on piisav ja vastuvõetav ning töö on tehtud kooskõlas kokkulepitud standarditega;

d) parandusmeetmete, sealhulgas vajaduse korral hoiatavate rahaliste karistuste õigeaegne rakendamine;

e) mitmekordsete kontrollide kaotamine;

f) kontrolli kulude ja sellest saadava kasu suhte parandamine.

5. Kui liidu asutusel on ka büroosid, mis asuvad peamisest asukohast eemal, luuakse nende büroode tegevusega seotud eririskide leevendamiseks sisekontrollisüsteem.

8. PEATÜKK

LÄBIPAISTVUSE PÕHIMÕTE

Artikkel 31

Raamatupidamise aastaaruande ja eelarve avaldamine

1. Liidu asutuse eelarve koostatakse ja seda täidetakse ning raamatupidamise aastaaruanne esitatakse kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega.

2. Liidu asutuse eelarve kokkuvõte ja liidu asutuse võimalik paranduseelarve avaldatakse oma lõplikus vormis kolme kuu jooksul pärast heakskiitmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kokkuvõte sisaldab liidu asutuse eelarve iga jaotise koondsummat, ametikohtade loetelu koos eelarve assigneeringutega kaetud lepinguliste töötajate hinnangulise arvuga (taandatuna täistööajale) ja lähetatud riiklike ekspertide arvu. Esitatakse ka vastav teave eelmise eelarveaasta kohta.

3. Lõplikult vastuvõetud liidu asutuse eelarve koos ametikohtade loeteluga ja liidu asutuse paranduseelarved ning teave eelarve assigneeringutega kaetud lepinguliste töötajate (taandatuna täistööajale) ja riikide lähetatud ekspertide arvu kohta edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kontrollikojale ja komisjonile ning avaldatakse liidu asutuse veebisaidil nelja nädala jooksul pärast nende vastuvõtmist.

4. Liidu asutus avaldab oma veebisaidil standardesitusviisi kohaselt hiljemalt vahendite juriidiliste kohustustega sidumise eelarveaastale järgneva aasta 30. juunil teabe liidu asutuse eelarvest rahastatavate vahendite saajate kohta, sealhulgas niisuguste ekspertide kohta, kellega on sõlmitud leping vastavalt käesoleva määruse artiklile 93 kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 38. Avaldatud teave peab olema hõlpsalt leitav, läbipaistev ja terviklik. Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks, järgides nõuetekohaselt konfidentsiaalsuse ja turvalisuse nõudeid, eelkõige määruses (EL) 2018/1725 sätestatud isikuandmete kaitset.

III JAOTIS

EELARVE KOOSTAMINE JA STRUKTUUR

1. PEATÜKK

LIIDU ASUTUSE EELARVE KOOSTAMINE

Artikkel 32

Ühtne programmdokument

1. Liidu asutus saadab kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 40 iga aasta 31. jaanuariks komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule haldusnõukogu poolt kinnitatud ühtse programmdokumendi kavandi, mis sisaldab järgmist:

a) mitmeaastane tööprogramm;

b) iga-aastane tööprogramm;

c) tulude ja kulude eelarvestus;

d) ressursside planeerimist käsitlev dokument;

e) teave kinnisvarapoliitika kohta;

f) kolmandate riikidega ja/või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegia;

g) tõhususe kasvu ja koostoime saavutamise strateegia;

h) organisatsioonilise juhtimise strateegia ja sisekontrollisüsteemid, sealhulgas nende ajakohastatud pettustevastane strateegia ja näide meetmetest, millega ennetatakse huvide konflikti, õigusnormide eiramist ja pettusi käsitlevate juhtumite kordumist, eelkõige kui artikli 48 või artikli 78 lõike 6 alusel teatatud puudused on kaasa toonud kriitiliste soovituste esitamise.

Esimeses lõigus osutatud strateegiaid hinnatakse igal aastal ning ajakohastatakse vastavalt vajadusele.

Ühtne programmdokument koostatakse komisjoni kehtestatud suuniseid arvesse võttes.

2. Mitmeaastases tööprogrammis esitatakse aastate n+1 kuni n+3 üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad, millega jälgitakse eesmärkide ja tulemuste saavutamist.

Samuti esitatakse üldises strateegilises programmis tegevuste kaupa soovituslikud rahalised vahendid ja personal, mis on vajalikud seatud eesmärkide täitmiseks ning näidatakse liidu asutuse panust ELi poliitiliste prioriteetide saavutamisse.

Seda strateegilist planeeringut ajakohastatakse vajaduse korral ja eriti selleks, et tegeleda asutamisaktis osutatud hindamise tulemustega.

3. Aasta n+1 puhul hõlmab iga-aastane tööprogramm järgmist:

a) oodatavad tulemused, mis aitavad kaasa üldises strateegilises programmis kehtestatud eesmärkide saavutamisele;

b) ühiselt rahastatava tegevuse kirjeldus koos soovitusliku rahaliste vahendite summa ja personali arvuga, näidates personalieeskirjades määratletud ametnike, ajutiste ja lepinguliste töötajate ning lähetatud riiklike ekspertide arvu.

Tööprogrammis näidatakse selgelt, millised liidu asutuse ülesanded on lisatud või välja jäetud ning milliseid on muudetud võrreldes eelmise eelarveaasta vastuvõetud tööprogrammiga. Hindamistulemusi võetakse arvesse, et tõendada kasu, mida võib anda liidu asutuse eelarve kavandatav suurendamine või vähendamine võrreldes selle asutuse eelmise aasta eelarvega.

Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas lõikes 2 osutatud mitmeaastase programmiga.

Iga-aastase tööprogrammi oluline muudatus võetakse vastu sama korra järgi nagu esialgne tööprogramm vastavalt asutamisakti sätetele.

Haldusnõukogu võib iga-aastasesse tööprogrammi mitteoluliste muudatuste tegemise õiguse delegeerida liidu asutuse eelarvevahendite käsutajale.

4. Liidu asutuse tulude ja kulude eelarvestus, mida toetavad üldjuhised, millel eelarvestus põhineb, hõlmab järgmist:

a) tulude eelarvestus jaotiste kaupa; tasud ja lõivud esitatakse võimaluse korral eraldi;

b) kulude eelarvestus (kulukohustuste ja maksete assigneeringud), kulude jaotiste ja peatükkide kaupa;

c) maksete ja laekumiste kvartalikalkulatsioon;

d) ametikohtade loetelu, milles sätestatakse aastaks n+1 taotletud eelarveassigneeringute piires lubatud alaliste ja ajutiste ametikohtade arv palgaastmete ja tegevusüksuse kaupa. Kui aastaks n+1 taotletud ametikohtade loetelus sisalduvate ametikohtade arv muutub, esitatakse uute ametikohtade loomise taotluse põhjendus;

Sama teave esitatakse lepinguliste töötajate ja lähetatud riiklike ekspertide arvu kohta, väljendatuna täistööaja ekvivalentides.

5. Ressursside planeerimine hõlmab aruandluse tarbeks kvalitatiivset ja kvantitatiivset teavet inimressursside ja eelarve kohta, eelkõige:

a) prognoos aasta n-1 aasta eelarve täitmise tulemuse kohta vastavalt artiklis 17 osutatule;

b) teave asukohaliikmesriigi poolt liidu asutusele aastaks n-1 antud mitterahalise toetuse kohta;

c) teave personalieeskirjades määratletud ametnike, ajutiste ja lepinguliste töötajate ning lähetatud riiklike ekspertide arvu kohta aastatel n-1 ja n;

d) teave kõigile eri tegevustele eelnevalt aastaks n-1 seatud eesmärkide saavutamise kohta, millest ilmneb personali ja rahaliste vahendite tegelik kasutamine aasta lõpuks tegevuste kaupa.

Ressursside planeerimist käsitlevat dokumenti ajakohastatakse igal aastal.

6. Teave liidu asutuse kinnisvarapoliitika kohta hõlmab järgmist:

a) iga hoone, sealhulgas peamisest asukohast eemal asuvate büroode kohta liidu asutuse asjaomaste eelarveridade assigneeringutega kaetavad kulud ja põrandapind;

b) oodatavad muutused põrandapinda ja ruume hõlmavas üldises kavas järgnevatel aastatel ja selliste kavandamisjärgus olevate kinnisvaraprojektide kirjeldus, mis on juba kindlaks määratud;

c) lõplikud tingimused ja kulud ning asjakohane teave selliste uute kinnisvaraprojektide elluviimise kohta, mis on varem esitatud Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 266 sätestatud menetluse kohaselt ja mis ei sisaldu eelneva aasta töödokumentides.

7. Komisjon saadab oma arvamuse ühtse programmdokumendi kavandi kohta liidu asutusele õigeaegselt, kuid igal juhul hiljemalt aasta n 1. juuliks.

Juhul kui liidu asutus ei võta komisjoni arvamust täielikult arvesse, peab ta esitama komisjonile selle kohta piisavad selgitused.

8. Lõpliku ühtse programmdokumendi võtab vastu haldusnõukogu.

9. Kui liidu asutus võtab vastu ühtse programmdokumendi hilisema ajakohastatud versiooni, et võtta eelkõige arvesse komisjoni arvamust ja iga-aastase eelarvemenetluse tulemusi, saadab ta selle komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 33

Eelarve koostamine

1. Liidu asutuse eelarve koostatakse kooskõlas asutamisakti sätetega.

2. Eelarve vastuvõtmise menetluse raames saadab komisjon liidu asutuse eelarvestuse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teeb enda seisukohast lähtuva ettepaneku selle kohta, kui suurt toetust tuleks liidu asutusele maksta ja kui palju töötajaid liidu asutusel peaks olema.

Komisjon esitab liidu asutuste esialgse ametikohtade loetelu ning lepinguliste töötajate ja lähetatud riiklike ekspertide arvu prognoosi (taandatuna täistööajale), mis kaetakse eelarve assigneeringutega kohe, kui komisjon on koostanud eelarveprojekti.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu liidu asutuse ametikohtade loetelu ning selle võimalikud hilisemad muudatused vastavalt artiklile 34.

4. Pärast eelarveprojekti vastuvõtmist komisjoni poolt kiidab haldusnõukogu heaks ühtse programmdokumendi kavandi. See hakkab kehtima pärast liidu asutuse eelarve lõplikku vastuvõtmist, mis sätestab toetuse suuruse ja ametikohtade loetelu. Vajaduse korral korrigeeritakse nii liidu asutuse eelarvet kui ka ametikohtade loetelu vastavalt.

5. Liidu asutusele uute ülesannete delegeerimist kavandades esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule vajaliku teabe, hindamaks uute ülesannete mõju liidu asutuse ressurssidele, et vaadata vajaduse korral läbi asutuse rahastamine ja töötajate arv, ilma et see piiraks asutamisakti muutmist käsitlevate seadusandlike menetluste kohaldamist.

Artikkel 34

Paranduseelarved

Liidu asutuse eelarve, sealhulgas ametikohtade loetelu muutmine, mis läheb kaugemale, kui käesoleva määruse artikli 26 lõikes 1 ja artikli 38 lõikes 1 sätestatud, toimub paranduseelarve abil, mis võetakse vastu sama menetluse alusel kui liidu asutuse esialgne eelarve vastavalt asutamisaktis ja käesoleva määruse artiklis 32 sätestatule.

Paranduseelarvetele lisatakse põhjendused ja nende koostamise ajal kättesaadav teave, mis käsitleb eelarve täitmist eelneval ja jooksval eelarveaastal.

2. PEATÜKK

LIIDU ASUTUSE EELARVE STRUKTUUR JA ESITUSVIIS

Artikkel 35

Liidu asutuse eelarve struktuur

Liidu asutuse eelarve koosneb tulude ja kulude eelarvestusest.

Artikkel 36

Eelarve liigendus

Kui liidu asutuse tegevuse iseloom seda nõuab, tuleb kulude eelarvestus esitada liigenduse alusel kasutusotstarbe järgi liigitatuna. Selle liigenduse määrab kindlaks liidu asutus, kusjuures selgelt eristatakse haldus- ja tegevusassigneeringuid.

Eelarve liigendus vastab sihtotstarbelisuse, usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõttele. See loob eelarvemenetluses vajaliku selguse ja läbipaistvuse, hõlbustades asjaomastes õiguslikes alustes kajastatud peamiste eesmärkide kindlakstegemist, võimaldades valikute tegemist poliitiliste prioriteetide järgimiseks ja tehes võimalikuks eelarve tulemusliku ja tõhusa täitmise.

Artikkel 37

Liidu asutuse eelarve esitusviis

Liidu asutuse eelarve hõlmab järgmist:

a) tulude eelarvestuses:

   i) liidu asutuse tulude eelarvestus asjaomasel eelarveaastal (edaspidi „eelarveaasta n“);

   ii) eelnenud eelarveaasta tulude eelarvestus ja eelarveaasta n-2 tulud;

   iii) asjakohased märkused iga tulude rea kohta;

b) kulude eelarvestuses:

   i) eelarveaasta n kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud;

   ii) eelnenud eelarveaasta kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud, eelarveaastal n-2 võetud kulukohustused ja makstud kulud, kusjuures viimast väljendatakse ka protsendina liidu asutuse aasta n eelarvest;

   iii) kokkuvõte nende järgmistel eelarveaastatel tehtavate maksete ajakavast, mis tuleb teha varasematel eelarveaastatel võetud eelarveliste kulukohustuste täitmiseks;

   iv) asjakohased selgitused iga alajaotise kohta.

Artikkel 38

Ametikohtade loetelu käsitlevad sätted

1. Artikli 32 lõikes 4 osutatud ametikohtade loetelus näidatakse eelarveaastaks lubatud ametikohtade kõrval eelmiseks aastaks lubatud ametikohtade arv ning tegelikult täidetud ametikohtade arv. Ametikohtade loeteluga kehtestatakse liidu asutuse jaoks absoluutne ülempiir. Seda ei tohi ametisse nimetamisel ületada.

Kui aga palgaastmed AD 16, AD 15, AD 14 ja AD 13 välja arvata, võib haldusnõukogu siiski muuta ametikohtade loetelu kuni 10 % ulatuses lubatud ametikohtade arvust, kui täidetud on järgmised tingimused:

a) see ei mõjuta tervele eelarveaastale vastavate personaliassigneeringute mahtu;

b) ametikohtade loeteluga lubatud ametikohtade koguarvu ei ületata;

c) liidu asutus on osalenud komisjoni personalivajaduste läbivaatamisega käivitatud võrdlusanalüüsil liidu teiste asutustega.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võib ametisse nimetava asutuse poolt personalieeskirjade kohaselt heaks kiidetud osaajaliste ametikohtade mõju korvata muude ametissenimetamistega. Kui töötaja taotleb loa tühistamist enne selle kehtivusaja lõppu, võtab liidu asutus niipea kui võimalik asjakohaseid meetmeid lõike 1 teise lõigu punktis b nimetatud piirangust kinnipidamiseks.

IV JAOTIS

LIIDU ASUTUSE EELARVE TÄITMINE

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 39

Eelarve täitmine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega

1. Eelarvevahendite käsutaja ülesandeid täidab direktor. Direktor täidab eelarvet nii tulude kui ka kulude osas liidu asutuse finantsreeglite ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt, omal vastutusel ja heakskiidetud assigneeringute piires.

2. Liidu asutus osaleb Euroopa Pettustevastase Ameti pettustevastases võitluses, ilma et see piiraks eelarvevahendite käsutaja ülesannete täitmist pettuste ja õigusnormide eiramise ärahoidmise ja tuvastamise valdkonnas.

Artikkel 40

Teave isikuandmete edastamise kohta auditi eesmärgil

Igas eelarve otsese täitmise raames toimuvas toetuste andmise, hanke- või auhindade andmise menetluses teavitatakse potentsiaalseid toetusesaajaid, taotlejaid, pakkujaid ja osalejaid kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 sellest, et liidu finantshuvide kaitse eesmärgil võidakse nende isikuandmeid edastada siseauditi talitustele, kontrollikojale või Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning liidu asutuste, komisjoni ja rakendusasutuste eelarvevahendite käsutajate vahel.

Artikkel 41

Eelarve täitmise volituste delegeerimine

1. Direktor võib eelarve täitmisega seotud volitused delegeerida liidu asutuse töötajatele, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju, vastavalt liidu asutuse finantsreeglites sätestatud tingimustele, mille võtab vastu haldusnõukogu. Volitatud esindajad võivad tegutseda ainult oma otseste volituste piires.

2. Volitatud isik võib saadud volitusi direktori sõnaselge nõusoleku alusel edasi delegeerida.

Artikkel 42

Huvide konflikt

1. Käesoleva jaotise 3. peatüki tähenduses finantsjuhtimises osalejad ja teised isikud, sealhulgas haldusnõukogu liikmed, kes on seotud eelarve täitmise ja haldamisega, sh seda ette valmistavate toimingutega, ning eelarve auditeerimise või kontrolliga, ei astu samme, mille tagajärjel võivad nende oma huvid sattuda vastuollu liidu asutuse huvidega. Nad võtavad ka sobivaid meetmeid, et hoida ära huvide konflikti tekkimine oma ametikohast tulenevate ülesannete täitmisel ja lahendada olukorrad, mida võib objektiivselt pidada huvide konfliktiks.

Sellise huvide konflikti ohu korral suunab asjaomane isik asja pädevale asutusele. Pädev asutus kinnitab kirjalikult, kas huvide konflikti esineb. Sellisel juhul tagab pädev asutus, et asjaomane isik lõpetab kogu oma tegevuse kõnealuses asjas. Pädev asutus võtab mis tahes asjakohaseid lisameetmeid.

2. Lõike 1 kohaldamisel mõistetakse huvide konfliktina olukorda, kui lõikes 1 osutatud finantsjuhtimises osaleja või muu isiku ülesannete erapooletut ja objektiivset täitmist ohustavad perekonna-, emotsionaalsete, poliitiliste või rahvuslike sidemete või majanduslike huvidega seotud põhjused või mis tahes muud põhjused, mis tulenevad otsestest või kaudsetest isiklikest huvidest.

3. Lõikes 1 osutatud pädevaks asutuseks on direktor. Kui asjaomaseks töötajaks on direktor, on pädevaks asutuseks haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus. Haldusnõukogu liiget hõlmava huvide konflikti korral on pädevaks asutuseks haldusnõukogu, kust on välja arvatud kõnealune haldusnõukogu liige.

4. Liidu asutus võtab vastu huvide konfliktide ärahoidmist ja kõrvaldamist käsitlevad reeglid ning avaldab igal aastal oma veebisaidil haldusnõukogu liikmete huvide deklaratsioonid.

2. PEATÜKK

Artikkel 43

Liidu asutuse eelarve täitmise viis

1. Liidu asutuse eelarvet täidetakse direktori poolt tema alluvuses olevates talitustes.

2. Liidu asutused võivad oma assigneeringute kasutamise hõlbustamiseks sõlmida määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 59 osutatud talitlustevahelisi kokkuleppeid.

3. Tehnilised erialased ülesanded ning haldus-, ettevalmistus- või abiülesanded, mis ei hõlma avaliku võimu teostamist ega kaalutlusõiguse kasutamist, võib lepinguga anda asutusevälistele erasektori üksustele, kui see osutub möödapääsmatuks.

3. PEATÜKK

FINANTSJUHTIMISES OSALEJAD

1. JAGU

Ülesannete lahususe põhimõte

Artikkel 44

Ülesannete lahusus

Eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja ülesanded seisavad üksteisest lahus ja need on üksteist välistavad.

Liidu asutus annab igale finantsjuhtimises osalejale tema ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid ja ametijuhendi, milles on üksikasjalikult kirjeldatud tema ülesandeid, õigusi ja kohustusi.

2. JAGU

Eelarvevahendite käsutaja

Artikkel 45

Eelarvevahendite käsutaja volitused ja ülesanded

1. Eelarvevahendite käsutaja vastutab tulude ja kulude haldamise eest kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, sealhulgas tagades aruandluse tulemuste kohta, ning selle tagamise eest, et seaduslikkuse ja korrektsuse ning liidu vahendite saajate võrdse kohtlemise nõuded oleksid täidetud.

2. Eelarvevahendite käsutaja kehtestab kooskõlas haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatuse vastuvõetud miinimumnõuete ja põhimõtetega komisjoni poolt oma talituste jaoks kehtestatud nõuete alusel organisatsioonilise struktuuri ja sisekontrollisüsteemi, mis sobib eelarvevahendite käsutaja ülesannete täitmiseks, võttes nõuetekohaselt arvesse juhtimiskeskkonna, sealhulgas võimaluse korral detsentraliseeritud asutustega seotud eririske ja rahastatavate meetmete laadiga seotud riske.

Kõnealuse struktuuri ja süsteemide kehtestamist peab toetama igakülgne riskianalüüs, milles võetakse arvesse struktuuri ja süsteemide kulutõhusust ning tulemuslikkuse kaalutlusi.

Eelarvevahendite käsutaja võib oma talituste raames kindlaks määrata teavitamis- ja nõustamisfunktsiooni, mille eesmärk on aidata tal juhtida oma tegevusega seotud riske.

3. Kulude haldamisel võtab eelarvevahendite käsutaja eelarvelisi kulukohustusi ja juriidilisi kohustusi, tõendab kulusid ja kinnitab makseid ning valmistab ette assigneeringute kasutamist.

4. Tulude haldamiseks koostab eelarvevahendite käsutaja saada olevate summade eelarvestuse, määrab kindlaks sissenõutavad nõuded ja väljastab sissenõudekorraldused. Vajaduse korral loobub eelarvevahendite käsutaja kindlaksmääratud nõuetest.

5. Vigade ja õigusnormide eiramise ennetamiseks enne toimingute heakskiitmist ning eesmärkide saavutamata jätmise riskide leevendamiseks tehakse iga toimingu suhtes vähemalt eelkontroll, mis on seotud toimingu tegevuslike ja finantsaspektidega, tuginedes kontrollistrateegiale, milles võetakse arvesse riske ja kulutõhusust.

Eelkontrollide sageduse ja põhjalikkuse määrab kindlaks eelarvevahendite käsutaja oma riskianalüüsi alusel, võttes arvesse nii varasemate kontrollide tulemusi kui ka riskidel põhinevaid ja kulutõhususe kaalutlusi. Kahtluse korral taotleb asjaomase toimingu valideerimise eest vastutav eelarvevahendite käsutaja eelkontrolli raames lisateavet või korraldab kohapealse kontrolli, et saada piisav kindlus.

6. Kontrolli eesmärgil võib eelarvevahendite käsutaja käsitada sarnaseid üksiktoiminguid, mis seonduvad töötajate tavapäraste palga- ja pensionikuludega ning lähetus- ja ravikulude hüvitamisega, ühe toiminguna.

7. Iga toimingu puhul peab toimingut kontrolliv töötaja olema toimingu algatanud töötajast erinev isik. Toimingut kontrolliv töötaja ei tohi olla toimingu algatanud töötaja alluv.

8. Eelarvevahendite käsutaja võib sisse seada järelkontrollid, et tuvastada ja kõrvaldada pärast toimingute heakskiitmist nendega seotud vead ja õigusnormide eiramised. Kõnealuseid kontrolle võib olenevalt riskidest korraldada pisteliselt ja nendes võetakse arvesse varasemate kontrollide tulemusi ning kulutõhususe ja tulemuslikkuse kaalutlusi.

9. Järelkontrolli teevad eelkontrolli eest vastutavatest töötajatest erinevad töötajad. Järelkontrollide eest vastutavad töötajad ei tohi olla eelkontrollide eest vastutavate töötajate alluvad.

Järelkontroll võidakse läbi viia finantsauditi vormis toetusesaajate ruumides.

Toetusesaajate auditeerimise reeglid ja kord, sealhulgas ajakava, peavad olema selged, ühtsed ja läbipaistvad ning need tehakse kättesaadavaks toetuslepingu allkirjastamisel.

10. Eelarvevahendite käsutajatel ja eelarve täitmise eest vastutavatel töötajatel peavad olema vajalikud kutseoskused. Nad peavad järgima konkreetseid kutsenorme, mille on vastu võtnud liidu asutus ning mis põhinevad komisjoni poolt oma talituste jaoks kehtestatud normidel.

11. Kui töötaja, kes osaleb finantsjuhtimises ja tehingute kontrollimises, leiab, et otsus, mille kohaldamist või millega nõustumist tema ülemus temalt nõuab, on eeskirjavastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete või kutse-eeskirjadega, mida kõnealune töötaja peab täitma, teatab ta sellest direktorit, kes juhul, kui teave on edastatud kirjalikult, vastab kirjalikult. Kui direktor ei võta juhtumi asjaolusid arvestades mõistliku aja jooksul, kuid igal juhul hiljemalt kuu aja jooksul meetmeid, või juhul, kui ta kinnitab algset otsust või juhist ja töötaja leiab, et selline kinnitus ei lahenda tema tõstatatud probleemi mõistlikult, teavitab asjaomane töötaja sellest kirjalikult määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 143 osutatud asjaomast toimkonda ja haldusnõukogu.

12. Ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada liidu huve, teavitab asjaomane töötaja või muu teenistuja, sealhulgas liidu asutuse juurde lähetatud riiklik ekspert sellest otse oma otsesest ülemust, direktorit, liidu asutuse haldusnõukogu, Euroopa Pettustevastast Ametit või Euroopa Prokuratuuri. Liidu asutuse finantsjuhtimist auditeerivate välisaudiitoritega sõlmitavates lepingutes nähakse ette välisaudiitori kohustus teavitada direktorit, või kui see on võimalik, siis haldusnõukogu mis tahes kahtlustatavast ebaseaduslikust tegevusest, pettusest või korruptsioonist, mis võib kahjustada liidu huve.

Artikkel 46

Eelarve täitmise delegeerimine

Kui eelarve täitmisega seotud volitusi volitatakse või volitatakse edasi vastavalt artiklile 41, kohaldatakse eelarvevahendeid volituse või edasivolituse alusel käsutajate suhtes artikli 45 asjaomaseid sätteid *mutatis mutandis*.

Artikkel 47

Eelarvevahendite käsutajate säilitatavad tõendavad dokumendid

1. Eelarvevahendite käsutaja loob eelarve täitmisega seotud tõendavate originaaldokumentide säilitamiseks paberkandjal põhinevad või elektroonilised süsteemid. Neid dokumente tuleb säilitada vähemalt viis aastat alates kuupäevast, mil Euroopa Parlament on andnud heakskiidu selle eelarveaasta eelarve täitmisele, millega need dokumendid seonduvad.

2. Dokumente, mis on seotud pooleli olevate toimingutega, säilitatakse kauem, kui on sätestatud lõikes 1, see tähendab kuni toimingute lõppemise aastale järgneva aasta lõpuni.

3. Kui tõendavates dokumentides sisalduvad isikuandmed ei ole vajalikud eelarve täitmisele heakskiidu andmise või kontrolli või auditeerimise eesmärgil, kustutatakse need võimaluse korral. Andmete säilitamise suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2018/1725 artiklit 88.

Artikkel 48

Iga-aastane konsolideeritud tegevusaruanne

1. Eelarvevahendite käsutaja annab haldusnõukogule oma ülesannete täitmisest aru iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande vormis, mis sisaldab järgmist

a) teavet:

   i) teave artiklis 32 osutatud ühtses programmdokumendis seatud eesmärkide ja tulemuste saavutamise kohta seatud tulemusnäitajate alusel;

   ii) artikli 29 lõikes 3 osutatud hindamisi käsitlevate järelduste täitmise järelevalvet käsitlev tegevuskava ning aruanne tehtud edusammude kohta vastavalt artikli 29 lõikele 4;

   iii) asutuse iga-aastase tööprogrammi ning eelarve ja artikli 32 lõike 5 punktis c osutatud inimressursside rakendamine;

   iv) liidu asutuse panus liidu poliitiliste prioriteetide saavutamisse;

   v) organisatsiooniline juhtimine ning sisekontrollisüsteemide tulemuslikkus ja tõhusus, sealhulgas pettustevastase strateegia rakendamine, kokkuvõte siseaudiitori tehtud siseauditite arvu ja liigi kohta, siseauditi üksused, esitatud soovitused ja nende soovituste ning eelnevate aastate soovituste alusel võetud meetmed vastavalt artiklites 82 ja 83 osutatule;

   vi) kontrollikoja märkused ja nende märkuste alusel võetud meetmed;

   vii) artiklis 7 osutatud kokkulepped;

   viii) artiklis 43 osutatud talitlustevahelised kokkulepped;

   ix) artiklis 41 osutatud delegeerimis- ja edasidelegeerimisaktid.

b) eelarvevahendite käsutaja kinnitust, milles ta teatab, et kui määratletud kulu- ja tuluvaldkondadega seotud võimalikes reservatsioonides ei ole täpsustatud teisiti, võib ta piisava kindlusega kinnitada, et:

   i) aruandes esitatud teave annab õige ja õiglase ülevaate;

   ii) aruandes kirjeldatud tegevuste jaoks eraldatud vahendeid on kasutatud ettenähtud eesmärkidel ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega;

   iii) kehtestatud kontrollimenetlus annab vajaliku tagatise seoses raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega.

Iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes esitatakse tegevuse tulemused, võrreldes neid seatud eesmärkide ja tulemuslikkuse kaalutlustega, esitatakse tegevusega seotud riskid ning kirjeldatakse vahendite kasutamist ning sisekontrollisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust, sealhulgas antakse üldine hinnang kontrolliga kaasnevatele kuludele ja neist saadavale kasule.

Konsolideeritud aastaaruanne esitatakse hindamiseks haldusnõukogule.

2. Haldusnõukogu esitab hiljemalt iga aasta 1. juuliks iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande koos hinnanguga kontrollikojale, komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib asutamisaktis sätestada täiendavaid aruandlusnõudeid, seda eelkõige juhul, kui aruandlus on vajalik valdkonna laadi tõttu, kus asutus tegutseb.

3. JAGU

Peaarvepidaja

Artikkel 49

Peaarvepidaja volitused ja ülesanded

Haldusnõukogu nimetab ametisse peaarvepidaja, kes vastutab liidu asutuses järgmiste ülesannete eest:

a) nõuetekohane maksete tegemine, tulude kogumine ja kindlaksmääratud saada olevate summade sissenõudmine;

b) raamatupidamise aastaaruande koostamine ja esitamine X jaotise kohaselt;

c) raamatupidamisarvestuse pidamine X jaotise kohaselt;

d) raamatupidamiseeskirjade ning kontoplaani rakendamine vastavalt komisjoni peaarvepidaja vastuvõetud sätetele;

e) raamatupidamisarvestuse süsteemi kehtestamine ja heakskiitmine ning vajaduse korral selliste eelarvevahendite käsutaja sisseseatud süsteemide heakskiitmine, mis on mõeldud raamatupidamisandmete koostamiseks või põhjendamiseks;

f) rahavoogude juhtimine.

Esimese lõigu punktis e osutatud ülesannete puhul on peaarvepidajal õigus igal ajal kontrollida heakskiitmise kriteeriumide järgimist.

Artikkel 50

Peaarvepidaja ametisse nimetamine ja ametist lahkumine

1. Haldusnõukogu määrab ametisse peaarvepidaja, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja kes on oma ülesannete täitmisel täielikult sõltumatu. Haldusnõukogu valib peaarvepidaja tema erialase pädevuse alusel, mida tõendab diplom või sellega samaväärne töökogemus.

2. Kaks või enam liidu asutust võivad ametisse nimetada sama peaarvepidaja. Sellisel juhul näevad nad ette asjakohase korra huvide konflikti vältimiseks.

Liidu asutused võivad ka komisjoniga kokku leppida, et komisjoni peaarvepidaja tegutseb ka liidu asutuse peaarvepidajana.

Liidu asutused võivad komisjoni peaarvepidajale delegeerida ka osa liidu asutuse peaarvepidaja ülesannetest, võttes arvesse artiklis 28 osutatud kulutõhususe analüüsi.

3. Peaarvepidaja ametist lahkumisel koostatakse viivitamata proovibilanss.

Ametist lahkuv peaarvepidaja, või kui see ei ole võimalik, siis tema talituse töötaja, edastab proovibilansi koos üleandmisaruandega uuele peaarvepidajale.

Uus peaarvepidaja kinnitab proovibilansi oma allkirjaga ühe kuu jooksul selle edastamisest arvates ja võib selle kohta teha omapoolseid reservatsioone.

Üleandmisaruanne sisaldab ka proovibilansi tulemust ja mis tahes tehtud reservatsioone.

Artikkel 51

Raamatupidamiseeskirjad

Liidu asutuse peaarvepidaja kohaldab eeskirju, mille komisjoni peaarvepidaja on vastu võtnud rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite alusel.

Käesoleva artikli esimese lõigu kohaldamisel kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikleid 80–84 ja 87. Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikleid 85 ja 86 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

4. JAGU

Avansikontode haldaja

Artikkel 52

Avansikontod

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 88.

Artikkel 53

Avansikontode loomine ja haldamine

Avansikonto loomisel liidu asutuse poolt kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 89.

4. PEATÜKK

FINANTSJUHTIMISES OSALEJATE VASTUTUS

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 54

Finantsjuhtimises osalejate volituste tagasivõtmine ja kohustuste peatamine

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 90.

Artikkel 55

Finantsjuhtimises osalejate vastutus ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 91.

2. JAGU

Eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 56

Eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 92.

Artikkel 57

Töötajate finantsrikkumiste käsitlemine

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 93.

3. JAGU

Peaarvepidajate ja avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 58

Peaarvepidajate suhtes kohaldatavad sätted

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 94.

Artikkel 59

Avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 95.

5. PEATÜKK

TULUTOIMINGUD

Artikkel 60

Maksetaotlus

Liidu asutus esitab komisjonile maksetaotlused kogu liidu iga-aastase toetuse või selle osa kohta artikli 16 lõike 6 kohaselt vastavalt komisjoniga kokkulepitud tingimustele ja ajavahemikele.

Artikkel 61

Intresside käsitlemine

Komisjoni poolt liidu asutusele toetuse vormis makstud vahenditest saadud intresse liidu eelarvesse ei maksta.

Artikkel 62

Saadaolevate summade eelarvestus

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 97.

Artikkel 63

Saadaolevate summade kindlaksmääramine

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 98 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 64

Viivis

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 99.

Artikkel 65

Sissenõudmise kinnitamine

Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel juhised nõuda sisse saada olev summa, mille kõnealune eelarvevahendite käsutaja on kindlaks määranud.

Artikkel 66

Sissenõudmise kord

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 101 lõikeid 1–6 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 67

Sissenõudmine tasaarvestuse teel

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 102 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 68

Sissenõudemenetlus, kui võlgnik ei maksa vabatahtlikult

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 103.

Artikkel 69

Maksmiseks antud lisaaeg

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 104.

Artikkel 70

Aegumistähtaeg

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 105 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 71

Tasude ja lõivude suhtes kohaldatavad erisätted

Kui liidu asutus kogub artikli 6 lõike 3 punktis b osutatud tasusid ja lõive, lisatakse artiklis 32 osutatud ühtsele programmdokumendile nende tasude ja lõivude laekumise esialgne üldprognoos.

Kui tasud ja lõivud on ette nähtud üksnes õigusaktide või haldusnõukogu otsusega, võib eelarvevahendite käsutaja loobuda sissenõudekorralduste väljastamisest ja koostada võlateated kohe pärast saada oleva summa kindlaksmääramist. Sel juhul registreeritakse kõik andmed liidu asutuse nõude kohta. Peaarvepidaja peab võlateadete nimekirja ning esitab nende arvu ja kogusumma liidu asutuse eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruandes.

Kui liidu asutusel on eraldi arvete väljastamise süsteem, kannab peaarvepidaja laekunud tasude ja lõivude kumuleerud summa raamatupidamisarvestusse korrapäraselt, kuid mitte harvemini kui kord kuus.

Liidu asutus pakub talle usaldatud ülesannete täitmiseks teenuseid alles pärast vastavate tasude ja lõivude täismahus laekumist. Erandjuhtudel võib teenust siiski pakkuda enne vastavate tasude ja lõivude tasumist. Juhtudel, kus teenust on pakutud ilma vastavate tasude või lõivude eelnevat tasumist, kohaldatakse artikleid 63–70.

6. PEATÜKK

KULUTOIMINGUD

Artikkel 72

Rahastamisotsus

1. Eelarvelise kulukohustuse võtmisele eelneb rahastamisotsus. Halduskulude assigneeringud ei vaja eelnevat rahastamisotsust.

2. Artiklis 32 osutatud ühtsele programmdokumendile lisatud liidu asutuse iga- ja mitmeaastased tööprogrammid on nendega hõlmatud tegevuse osas samaväärsed rahastamisotsusega, kui artikli 32 lõigetes 2 ja 3 osutatud tegevus on selgelt määratletud. Mitut aastat hõlmavas rahastamisotsuses täpsustatakse, et otsuse täitmise eelduseks on, et eelarveassigneeringud vastavate eelarveaastate jaoks on kättesaadavad pärast eelarve vastuvõtmist või nagu ette nähtud ajutiste kaheteistkümnendike süsteemis.

3. Rahastamisotsuses sätestatakse muu hulgas järgmist:

a) toetuste puhul: avalduse esitajate liik, kellele konkursikutse või otsetoetuste andmine on suunatud; toetuste jaoks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma;

b) hangete puhul: hangeteks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma;

c) auhindade puhul: osalejate liik, kellele konkurss on suunatud, konkursi jaoks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma ja konkreetne teave auhindade kohta, mille ühikuväärtus on 1 000 000 eurot või rohkem.

Artikkel 73

Kulutoimingud

1. Iga kuluartikli suhtes võetakse kulukohustus ning kulu tõendatakse, kinnitatakse ja makstakse.

Artiklis 75 osutatud tähtaegade möödumisel vabastatakse eelarveliste kulukohustuste kasutamata jäänud saldo.

Toimingute täitmisel tagab eelarvevahendite käsutaja, et kulud on kooskõlas aluslepingute, eelarve ja käesoleva määrusega ning aluslepingute alusel vastuvõetud muude õigusaktidega ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

2. Eelarvevahendite käsutaja peab enne kolmandate isikute ees juriidilise kohustuse võtmist esmalt võtma eelarvelise kulukohustuse.

Esimest lõiku ei kohaldata juriidiliste kohustuste suhtes, mis on võetud pärast kriisiolukorra väljakuulutamist talitluspidevuse kava raames kooskõlas liidu asutuse vastu võetud menetlustega.

3. Eelarvevahendite käsutaja tõendab kulud, kiites heaks kulude kandmise liidu asutuse eelarvesse pärast seda, kui on kontrollinud tõendavaid dokumente, mis kinnitavad võlausaldaja nõudeõigust vastavalt juriidilises kohustuses sätestatud tingimustele, kui juriidiline kohustus on olemas. Selleks teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja järgmist:

a) kontrollib võlausaldaja nõudeõiguse olemasolu;

b) määrab kindlaks nõude tegelikkusele vastavuse ja summa või kontrollib seda, lisades märke „õigsus tõendatud";

c) kontrollib makse tasumisele kuulumise tingimusi.

Olenemata esimeses lõigus sätestatust, tuleb kulusid tõendada ka vahe- ja lõpparuannete puhul, mis ei ole seotud maksetaotlusega ja mille mõju raamatupidamissüsteemile piirdub üldise raamatupidamisarvestusega.

4. Tõendamisotsust väljendab vastutav eelarvevahendite käsutaja või tehniliselt pädev töötaja, keda eelarvevahendite käsutaja on selleks nõuetekohaselt ametliku otsusega volitanud, elektrooniliselt turvatud allkirjaga vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 146 või erandjuhul paberdokumentide puhul templiga koos asjaomase isiku allkirjaga.

Märkega „õigsus tõendatud" tõendab eelarvevahendite käsutaja või tehniliselt pädev töötaja, keda eelarvevahendite käsutaja on nõuetekohaselt volitanud, et:

a) eelmaksete puhul: juriidilises kohustuses nõutud tingimused on eelmakse tegemiseks täidetud;

b) lepingutega seotud vahe- ja lõppmaksete puhul: lepinguga ette nähtud teenused on nõuetekohaselt osutatud, lepinguga ette nähtud tarned nõuetekohaselt kohale toimetatud või lepinguga ette nähtud ehitustööd nõuetekohaselt tehtud;

c) toetustega seotud vahe- ja lõppmaksete puhul: toetusesaaja rakendatav meede või tööprogramm on kõigis aspektides kooskõlas toetuslepinguga, sealhulgas asjakohasel juhul, et toetusesaaja deklareeritud kulud on rahastamiskõlblikud.

Teise lõigu punktis c osutatud juhul ei loeta kuluprognoose määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 186 lõikes 3 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustega kooskõlas olevaks. Sama põhimõtet kohaldatakse ka vahe- ja lõpparuannete kohta, mis ei ole seotud maksetaotlusega.

5. Kulude kinnitamiseks väljastab eelarvevahendite käsutaja, olles kindlaks teinud, et assigneeringud on kättesaadavad, maksekorralduse, millega annab peaarvepidajale juhised maksta kuluna välja summa, mille eelarvevahendite käsutaja on eelnevalt tõendanud.

6. Perioodiliste maksete tegemisel seoses osutatud teenuste, sealhulgas renditeenused, või tarnitud kaupadega võib eelarvevahendite käsutaja anda oma riskianalüüsi alusel korralduse otsekorralduse kasutamiseks avansikontolt.

Artikkel 74

Eelarveliste kulukohustuste liigid

1. Eelarvelised kulukohustused jagunevad kolmeks kategooriaks:

a) individuaalne: kui vahendite saaja ja kulu suurus on teada;

b) üldine: kui vähemalt üks individuaalse kulukohustuse kindlaksmääramiseks vajalikest tunnustest ei ole veel teada;

c) esialgne: et katta jooksvad halduskulud, kui kas summa või lõplik maksesaaja ei ole veel lõplikult teada.

2. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmetega, võib jaotada mitme eelarveaasta peale üksnes juhul, kui see on asutamisakti või alusaktiga ette nähtud, või kui need seonduvad halduskuludega.

3. Üldine eelarveline kulukohustus võetakse rahastamisotsuse alusel.

Üldine eelarveline kulukohustus võetakse hiljemalt enne vahendite saajate ja summade kohta otsuse tegemist, ja kui asjaomaste assigneeringute kasutamine eeldab tööprogrammi vastuvõtmist, siis võimalikult kiiresti pärast tööprogrammi vastuvõtmist.

4. Üldist eelarvelist kulukohustust täidetakse ühe või mitme juriidilise kohustuse võtmisega.

5. Enne iga üldise eelarvelise kulukohustuse alusel võetud individuaalse juriidilise kohustuse allakirjutamist kirjendab eelarvevahendite käsutaja selle summa eelarve raamatupidamisarvestusse ja arvab selle maha üldisest eelarvelisest kulukohustusest.

6. Esialgsed eelarvelised kulukohustused täidetakse ühe või mitme juriidilise kohustuse võtmisega, mis annavad õiguse hilisematele maksetele. Juhtudel, mis seonduvad personalijuhtimise kuludega, võib need siiski täita otse maksetega.

Artikkel 75

Kohustuste tähtajad

1. Olenemata artikli 73 lõikest 2 ja artikli 109 lõikest 2, võetakse individuaalsete või esialgsete eelarveliste kulukohustustega seotud juriidilised kohustused 31. detsembriks aastal n, kusjuures aasta n on eelarvelise kulukohustuse võtmise aasta.

2. Üldised eelarvelised kulukohustused katavad neile vastavate, 31. detsembrini aastal n+1 võetud juriidiliste kohustuste kogumaksumuse.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tähtaegade möödumisel vabastab eelarvevahendite käsutaja kõnealuste eelarveliste kulukohustuste kasutamata jäänud saldo.

4. Individuaalsetel ja esialgsetel eelarvelistel kulukohustustel, mis on võetud seoses meetmetega, mis hõlmavad rohkem kui ühte eelarveaastat, välja arvatud personalikulude korral, on täitmise lõpptähtpäev, mis on kehtestatud kooskõlas nendes juriidilistes kohustustes sätestatud tingimustega, millele kulukohustustes viidatakse, ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet arvesse võttes.

5. Eelarveliste kulukohustuste osad, millega seoses ei ole makset tehtud kuue kuu jooksul täitmise lõpptähtpäevast arvates, vabastatakse artikli 14 kohaselt.

6. Eelarvelise kulukohustuse summa, millega seoses ei ole kahe aasta jooksul pärast juriidilise kohustuse allakirjutamist tehtud ühtegi makset artikli 76 tähenduses, vabastatakse, välja arvatud kui see summa on seotud juhtumiga, mille suhtes on pooleli kohtu või vahekohtuorgani menetlus või mille suhtes kohaldatakse valdkondlike normide erisätteid.

Artikkel 76

Maksete liigid

1. Peaarvepidaja tasub kulud kättesaadavate vahendite piires.

2. Maksmine toimub siis, kui esitatakse tõendid, et asjaomane meede on kooskõlas lepingu, kokkuleppe või alusaktiga, ja hõlmab üht või mitut järgmistest toimingutest:

a) kogu tasumisele kuuluva summa maksmine;

b) tasumisele kuuluva summa maksmine mõnel järgmistest viisidest:

   i) eelmakse, millega antakse käibevahendid ja mille võib usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt jagada mitmeks makseks; selline eelmakse makstakse kas lepingu, toetuslepingu või alusakti alusel või tõendavate dokumentide alusel, mis võimaldavad kontrollida, kas kõnealuse lepingu tingimused on täidetud;

   ii) üks või mitu vahemakset, mis tehakse pärast meetme osalist rakendamist või lepingu täitmist. Sellega võidakse tasaarvestada eelmakse kas täielikult või osaliselt, ilma et see piiraks alusakti sätete kohaldamist;

   iii) lõppmakse, mis tehakse pärast meetme täielikku rakendamist või lepingu täielikku täitmist.

Lõppsaldo maksmisega on arveldatud kõigi varasemate kulude eest. Kasutamata summade sissenõudmiseks väljastatakse sissenõudekorraldus.

3. Lõikes 2 osutatud eri liiki makseid eristatakse eelarve raamatupidamisarvestuses nende tegemise ajal.

4. Artiklis 51 osutatud raamatupidamiseeskirjad hõlmavad reegleid, mis käsitlevad eelmaksete tasaarvestamist raamatupidamisarvestuses ja kulude rahastamiskõlblikuks tunnistamist.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja tasaarvestab eelmakseid regulaarselt vastavalt projekti majanduslikule sisule ja hiljemalt selle lõpuks. Tasaarvestamisel võetakse aluseks teave tekkinud kulude kohta või kinnitus makse tingimuste täitmise kohta määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 125 kohaselt, mida eelarvevahendite käsutaja on tõendanud kooskõlas käesoleva määruse artikli 73 lõikega 3.

Toetuslepingute või lepingute kohta, mille maksumus ületab 5 000 000 eurot, saab eelarvevahendite käsutaja iga eelarveaasta lõpus vähemalt teabe, mis on vajalik nendest tulenevate kulude kohta põhjendatud hinnangu andmiseks. Seda teavet ei kasutata eelmaksete tasaarvestamiseks, kuid eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja võivad seda kasutada määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 82 lõike 2 täitmiseks.

Teise lõigu kohaldamiseks lisatakse allkirjastatud juriidiliste kohustuste hulka asjakohased sätted.

Artikkel 77

Maksete tähtajad

Kulude maksmisel järgitakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 116 sätestatud tähtaegu.

7. PEATÜKK

SISEAUDIITOR

Artikkel 78

Siseaudiitori ametisse nimetamine ning volitused ja ülesanded

1. Liidu asutus näeb ette siseauditi funktsiooni, mida täidetakse asjaomaste rahvusvaheliste standardite kohaselt.

2. Siseauditi ülesannet täidab komisjoni siseaudiitor. Siseaudiitoriks ei või olla liidu asutuse ega komisjoni eelarvevahendite käsutaja ega peaarvepidaja.

3. Siseaudiitor nõustab liidu asutust riskide juhtimisel, esitades sõltumatuid arvamusi haldus- ja kontrollsüsteemide taseme kohta ning andes soovitusi toimingute teostamise tingimuste parandamiseks ja usaldusväärse finantsjuhtimise edendamiseks.

Siseaudiitori ülesanne on eelkõige:

a) hinnata asutusesiseste juhtimissüsteemide sobivust ja tõhusust ning talituste tegevuse tulemuslikkust programmide ja meetmete rakendamisel, lähtudes nendega seotud riskidest;

b) hinnata liidu asutuse eelarve täitmise toimingute suhtes kohaldatavate sisekontrolli- ja auditisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust.

4. Siseaudiitor täidab oma ülesandeid liidu asutuse kõigi toimingute ja talituste suhtes. Tal on täielik ja piiramatu juurdepääs kogu teabele, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks, vajaduse korral kohapeal, sealhulgas liikmesriikides ja kolmandates riikides.

5. Siseaudiitor tutvub eelarvevahendite käsutaja iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja muude üksikasjalike andmetega.

6. Siseaudiitor annab oma järeldustest ja soovitustest aru liidu asutuse haldusnõukogule ja direktorile. Liidu asutus tagab audititest tulenevate soovituste põhjal meetmete võtmise.

7. Siseaudiitor esitab aruande ka järgmistel juhtudel:

a) tõsiste riskidega ei ole tegeletud ning soovitusi ei ole arvesse võetud;

b) eelmistel aastatel esitatud soovituste rakendamisel on tekkinud märkimisväärsed viivitused.

Haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus ning direktor tagavad auditi soovituste rakendamise regulaarse järelevalve. Haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus kontrollib artikli 48 lõike 1 punktis a osutatud teavet ning seda, kas soovitusi on täielikult ja õigeaegselt rakendatud.

Iga liidu asutus kaalub, kas tema siseaudiitori aruannetes antud soovitused on sobivad, et nende alusel vahetada häid tavasid teiste liidu asutustega.

8. Liidu asutus teeb siseaudiitori kontaktandmed kättesaadavaks kõikidele kulutoimingutega seotud füüsilistele ja juriidilistele isikutele, et neil oleks siseaudiitoriga võimalik konfidentsiaalselt ühendust võtta.

9. Siseaudiitori aruanded ja järeldused tehakse üldsusele kättesaadavaks üksnes pärast seda, kui siseaudiitor on kinnitanud nende põhjal võetavad meetmed.

Artikkel 79

Siseaudiitori sõltumatus

1. Siseaudiitor on auditite tegemisel täiesti sõltumatu. Komisjon kehtestab siseaudiitori suhtes kohaldatavad erinormid, mis tagavad, et siseaudiitor on täielikult sõltumatu oma ülesannete täitmisel, ja milles määratakse kindlaks siseaudiitori vastutus.

2. Siseaudiitorile ei tohi anda juhiseid ega seada piiranguid nende ülesannete täitmisel, mis talle on ametisse nimetamisel finantsmääruse alusel antud.

Artikkel 80

Siseauditi üksuse loomine

1. Haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus võib asutada siseauditi üksuse, mis täidab oma ülesandeid kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste standarditega, võttes nõuetekohaselt arvesse kulutõhususe ja lisaväärtuse põhimõtteid.

Siseauditi üksuse ülesanded, volitused ja vastutus sätestatakse siseauditi ametijuhendis ning need peab heaks kiitma haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus.

Siseauditi üksuse aasta auditeerimiskava koostab siseauditi üksuse juhataja, võttes muu hulgas arvesse liidu asutust käsitlevat direktori riskihindamist.

Auditeerimiskava vaatab läbi ja kinnitab haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus.

Siseauditi üksus annab oma järeldustest ja soovitustest aru haldusnõukogule ja direktorile.

2. Kui liidu asutuse siseauditi üksuse tegevus ei ole kulutõhus või ei vasta rahvusvahelistele standarditele, võib liidu asutus võtta vastu otsuse kasutada ühist siseauditi üksust koos teiste samas poliitikavaldkonnas tegutsevate liidu asutustega.

Sellistel juhtudel asjaomaste liidu asutuste haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus lepivad kokku ühist siseauditi üksust käsitlevates praktilistes tingimustes.

3. Siseauditiga tegelejad teevad teabe ja auditiaruannete vahetamise kaudu tõhusat koostööd ning koostavad vajaduse korral ühiseid riskianalüüse ja teostavad ühisauditeid.

Haldusnõukogu, või kui asutamisakt seda lubab, juhatus ning direktor tagavad siseauditi üksuse soovituste rakendamise regulaarse järelevalve.

V JAOTIS

ÜLDEESKIRJAD

Artikkel 81

Liidu asutuste rahalise toetuse vormid

1. Liidu asutuste rahaline toetus aitab saavutada liidu poliitikaeesmärki ja konkreetseid tulemusi ning võib olla järgmises vormis:

a) asjaomase tegevuse kuludega sidumata maksed, mis põhinevad:

   i) kas valdkondlike normide või komisjoni otsustega kehtestatud tingimuste täitmisel või;

   ii) eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide või tulemusnäitajate alusel mõõdetavate tulemuste saavutamisel;

b) tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine;

c) ühikuhinnad, mida kasutatakse kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, väljendatuna summana ühiku kohta;

d) kindlasummalised maksed, mida kasutatakse üldises mõistes kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul;

e) ühtse määra alusel rahastamine, mida kasutatakse teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, kohaldades protsendimäära;

f) punktides a–e nimetatud vormide kombinatsioon.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktide c, d ja e kohased liidu asutuste rahalised toetused määratakse kindlaks kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 181 või valdkondlike õigusnormidega. Käesoleva lõike esimese lõigu punkti a kohased liidu asutuste rahalised toetused määratakse kindlaks kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 181 valdkondlike õigusnormidega või komisjoni otsusega.

2. Rahalise toetuse asjakohase vormi kindlaksmääramisel võetakse võimalikult suures ulatuses arvesse potentsiaalsete vahendite saajate huve ja raamatupidamismeetodeid.

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja annab artiklis 48 osutatud iga-aastases tegevusaruandes aru käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktides a ja f sätestatud kuludega sidumata maksete kohta.

Artikkel 82

Kolmanda isiku hindamisele tuginemine

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 126 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 83

Kolmanda isiku auditite le tuginemine

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 127.

Artikkel 84

Juba kättesaadava teabe kasutamine

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 128.

Artikkel 85

Koostöö liidu finantshuvide kaitse tagamiseks

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 129 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 86

Komisjonile pettuste ja muude finantsrikkumiste kohta esitatav teave

Ilma et see piiraks määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artikli 8 lõikes 1 ja määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõikes 1 kehtestatud kohustusi, teavitab liidu asutus komisjoni viivitamata arvatavatest pettusejuhtumitest ja muudest finantsrikkumistest.

Lisaks sellele teavitab liidu asutus komisjoni kõigist lõpetatud või pooleliolevatest Euroopa Prokuratuuri või Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) uurimistest ning Euroopa Kontrollikoja või siseauditi talituse auditi test või kontrollidest, ohustamata seejuures uurimiste konfidentsiaalsust.

Kui juhtum võib mõjutada komisjoni kohustust täita liidu eelarvet või seada tõsiselt ohtu liidu maine, teavitab Euroopa Prokuratuur ja/või OLAF viivitamata komisjoni kõigist pooleliolevatest või lõpetatud uurimistest, ohustamata seejuures nende konfidentsiaalsust.

Artikkel 87

Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteem

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 V jaotise 2. peatüki 2. jagu.

Artikkel 88

Menetlus- ja haldusnormid ning e-valitsust käsitlevad sätted

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 V jaotise 3. peatükki ja 2. peatüki 1. ja 3. jagu kohaldatakse *mutatis mutandis*.

VI JAOTIS

AVALIKUD HANKED JA KONTSESSIOONID

Artikkel 89

Ühissätted

Kui artiklist 90 ei tulene teisiti, kohaldatakse hangete suhtes määruse (EL, Euratom) 2018/1046 VII jagu ja kõnealuse määruse I lisa.

Liidu asutus võib taotleda õigust osaleda avaliku sektori hankijana komisjoni või institutsioonidevaheliste lepingute ning liidu teiste asutuste lepingute sõlmimisel.

Artikkel 90

Hankemenetlused

Liidu asutus võib ilma avaliku hankemenetluseta sõlmida artikli 43 lõikes 2 osutatud talitlustevahelise kokkuleppe.

Liidu asutus võib kasutada ühist institutsioonidevahelist hankemenetlust koos vastuvõtva liikmesriigi hankijaga, et katta oma haldusvajadusi. Sellisel juhul kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 165.

VII JAOTIS

TOETUSED JA AUHINNAD

Artikkel 91

Toetused

Juhul kui liidu asutus võib anda toetusi kooskõlas asutamisaktiga või tulenevalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti iv kohasest komisjoni volitusest, kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 VIII jaotise asjaomaseid sätteid.

Artikkel 92

Auhinnad

Juhul kui liidu asutus võib anda auhindu kooskõlas asutamisaktiga või tulenevalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti iv kohasest komisjoni volitusest, kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 IX jaotise asjaomaseid sätteid.

VIII JAOTIS

MUUD EELARVE TÄITMISE VAHENDID

Artikkel 93

Tasustatud väliseksperdid

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 237 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 94

Tasustamata eksperdid

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 238 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 95

Liikmemaksud ja osalemistasud

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 239 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 96

Muud vahendid

Määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklit 240 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

IX JAOTIS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE JA MUUD FINANTSARUANDED

1. PEATÜKK

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

1. JAGU

Raamatupidamisraamistik

Artikkel 97

Raamatupidamise aastaaruande struktuur

Liidu asutuse raamatupidamise aastaaruanne koostatakse iga eelarveaasta kohta, mis kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini. Nimetatud raamatupidamise aastaaruanne koosneb järgmisest:

a) liidu asutuse finantsaruanded;

b) liidu asutuse eelarve täitmise aruanded.

Artikkel 98

Finantsaruanded

1. Finantsaruanded koostatakse eurodes ja need koosnevad käesoleva määruse artiklis 51 osutatud raamatupidamiseeskirjade kohaselt järgmisest:

a) bilanss, milles kajastatakse kõiki varasid ja kohustusi ning finantsseisundit eelneva eelarveaasta 31. detsembri seisuga;

b) tulemiaruanne, milles kajastatakse eelneva eelarveaasta majandustulemust;

c) rahavoogude aruanne, milles näidatakse eelarveaasta jooksul laekunud ja väljamakstud summad ning sularahapositsioon aasta lõpus;

d) netovara muutuste aruanne, milles esitatakse ülevaade aasta jooksul toimunud reservide muutustest ning kumulatiivsed tulemused.

2. Finantsaruannetes esitatakse teave, sealhulgas teave raamatupidamispõhimõtete kohta, sellisel viisil, et see oleks asjakohane, usaldusväärne, võrreldav ja arusaadav.

3. Finantsaruannete lisad täiendavad ja selgitavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruannetes esitatud teavet ja annavad kogu täiendava teabe, mis on ette nähtud käesoleva määruse artiklis 51 osutatud raamatupidamiseeskirjadega ning rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamisstandarditega, kui selline teave on liidu asutuse tegevuse seisukohast asjakohane.

Kõnealused lisad sisaldavad vähemalt järgmist teavet:

a) raamatupidamispõhimõtted, -eeskirjad ja -meetodid;

b) lisad, milles antakse lisateavet, mida ei ole esitatud finantsaruannetes endis, kuid mis on vajalik õiglase ülevaate andmiseks.

4. Eelarveaasta sulgemise ja üldise raamatupidamisarvestuse esitamise vahelisel ajal teeb peaarvepidaja kõik korrigeerimised, mida on vaja sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis annab õige ja õiglase ülevaate.

Artikkel 99

Eelarve täitmise aruanded

1. Eelarve täitmise aruanded koostatakse eurodes ja need on aastate kaupa võrreldavad. Need koosnevad järgmisest:

a) aruanded, millesse on koondatud kõik eelarve tulu- ja kulutoimingud asjaomasel eelarveaastal;

b) seletuskirjad, milles täiendatakse ja selgitatakse aruandes esitatud teavet.

2. Eelarve täitmise aruannete struktuur on samasugune kui liidu asutuse eelarve oma.

3. Eelarve täitmise aruanded sisaldavad järgmist:

a) teave tulude kohta, eelkõige tulude eelarvestuse, tulude laekumise ja kindlaksmääratud nõuete muutuste kohta;

b) teave kättesaadavate kulukohustuste assigneeringute kogusumma ja maksete assigneeringute kogusumma muudatuste kohta;

c) teave kulukohustuste assigneeringute kogusumma ja maksete assigneeringute kogusumma kasutamise kohta;

d) teave täitmata, eelnevast eelarveaastast üle kantud ja eelarveaasta jooksul võetud kulukohustuste kohta.

4. Eelarve täitmise tulemus koosneb järgmiste komponentide vahest:

a) kõnealuse eelarveaasta kogu sissenõutud tulu;

b) kõnealuse eelarveaasta assigneeringutest tehtud maksete summa, millele on liidetud samasse eelarveaastasse üle kantud assigneeringute summa.

Esimeses lõigus nimetatud vahele liidetakse või sellest lahutatakse ühelt poolt eelmistest eelarveaastatest üle kantud tühistatud assigneeringute netosumma ning teiselt poolt:

a) eelmisest eelarveaastast üle kantud liigendamata assigneeringuid ületavad maksed, mis tulenevad euro kursi muutustest;

b) saldo, mis tuleneb eelarveaasta jooksul toimunud vahetuskursi muutuste realiseeritud või realiseerimata kasumist ja kahjumist.

Artikkel 100

Tõendavad dokumendid

Iga raamatupidamise aastaaruande kanne põhineb asjakohastel tõendavatel dokumentidel vastavalt käesoleva määruse artiklile 47.

2. JAGU

Raamatupidamise aastaaruande ajakava

Artikkel 101

Esialgne raamatupidamise aastaaruanne

1. Liidu asutuse peaarvepidaja saadab oma esialgse raamatupidamise aastaaruande komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale järgneva eelarveaasta 1. märtsiks.

2. Liidu asutuse peaarvepidaja saadab ka järgmise aasta 1. märtsiks komisjoni peaarvepidajale konsolideerimiseks vajalikud raamatupidamisandmed viimase poolt kindlaksmääratud viisil ja vormis.

Artikkel 102

Lõpliku raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine

1. Vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 246 esitab kontrollikoda 1. juuniks oma tähelepanekud liidu asutuse esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta.

2. Liidu asutuse peaarvepidaja saadab 15. juuniks komisjoni peaarvepidajale konsolideerimiseks vajalikud raamatupidamisandmed komisjoni poolt kindlaksmääratud viisil ja vormis, eesmärgiga koostada lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

3. Pärast liidu asutuse esialgset raamatupidamise aastaaruannet käsitlevate kontrollikoja tähelepanekute kättesaamist koostab peaarvepidaja vastavalt käesoleva määruse artiklile 49 liidu asutuse lõpliku raamatupidamise aastaaruande. Direktor saadab raamatupidamise aastaaruande haldusnõukogule, kes esitab nende kohta oma arvamuse.

4. Direktor saadab lõpliku raamatupidamise aastaaruande koos haldusnõukogu arvamusega komisjoni peaarvepidajale ning kontrollikojale, Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt järgmise eelarveaasta 1. juuliks.

5. Liidu asutuse peaarvepidaja saadab oma esitiskirja kõnealuse raamatupidamise aastaaruande kohta ka kontrollikojale ning nimetatud esitiskirja koopia komisjoni peaarvepidajale. Esitiskiri koostatakse samal kuupäeval, kui koostati liidu asutuse lõplik raamatupidamise aastaaruanne.

Lõplikule raamatupidamise aastaaruandele lisatakse peaarvepidaja deklaratsioon, milles viimane kinnitab, et lõplik raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas käesoleva jaotisega ning kohaldatavate raamatupidamispõhimõtete, -eeskirjade ja -meetoditega.

Link veebisaidi lehekülgedele, kus on esitatud liidu asutuse lõplik raamatupidamisaruanne, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* järgmise aasta 15. novembriks.

6. Direktor saadab hiljemalt järgmise eelarveaasta 30. septembriks kontrollikojale vastuse tema esitatud aastaaruande suhtes tehtud tähelepanekute kohta. Direktori vastused saadetakse samal ajal ka komisjonile.

2. PEATÜKK

MUUD EELARVE- JA FINANTSARUANDED

Artikkel 103

Eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aastaaruanne

1. Iga liidu asutus koostab eelarveaasta kohta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande.

2. Direktor saadab kõnealuse aruande järgneva eelarveaasta 31. märtsiks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale.

3. Lõikes 2 osutatud aruandes esitatakse nii absoluutarvuna kui ka protsendimäärana vähemalt andmed assigneeringute kasutamise määra kohta koos kokkuvõtva teabega assigneeringute ümberpaigutuste kohta erinevate eelarvepunktide vahel.

X JAOTIS

VÄLISAUDIT, EELARVE TÄITMISELE HEAKSKIIDU ANDMINE JA PETTUSTEVASTANE VÕITLUS

Artikkel 104

Välisaudit

1. Sõltumatu välisaudiitor kontrollib enne seda, kui liidu asutuse raamatupidamise aastaaruanne konsolideeritakse komisjoni lõplikusse raamatupidamise aastaaruandesse, kas liidu asutuse tulud, kulud ja finantsseisund on asjaomase liidu asutuse raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt esitatud.

Kui asutamisaktis ei ole sätestatud teisiti, koostab kontrollikoda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 lõikega 1 liidu asutuse kohta aasta eriaruande.

Selle aruande koostamisel arvestab kontrollikoda esimeses lõigus osutatud sõltumatu välisaudiitori auditit ja meetmeid, mida on võetud audiitori järeldustele reageerimiseks.

2. Liidu asutus saadab oma lõplikult vastu võetud eelarve kontrollikojale. Liidu asutus teatab kontrollikojale võimalikult kiiresti kõigist artiklite 10, 14, 19 ja 23 alusel tehtud otsustest ja võetud meetmetest.

3. Kontrollikoja tehtav kontroll on reguleeritud määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklitega 254–259.

Artikkel 105

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse ajakava

1. Nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu direktori tegevusele n aasta eelarve täitmisel enne 15. maid aastal n+2, kui asutamisaktis ei sätestata teisiti. Direktor teavitab haldusnõukogu Euroopa Parlamendi tähelepanekutest, mis on esitatud eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud resolutsioonis.

2. Kui lõikes 1 ette nähtud kuupäevast ei ole võimalik kinni pidada, teatab Euroopa Parlament või nõukogu direktorile edasilükkamise põhjustest.

3. Kui Euroopa Parlament lükkab eelarve täitmisele heakskiitu andva otsuse tegemise edasi, teeb direktor koostöös haldusnõukoguga kõik endast oleneva, et võimalikult kiiresti võtta meetmeid selle otsuse tegemist takistavate asjaolude kõrvaldamiseks või kõrvaldamise hõlbustamiseks.

Artikkel 106

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus

1. Otsus eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta hõlmab kõiki liidu asutuse tulude ja kulude kontosid ja nende saldot ning finantsaruandes näidatud liidu asutuse varasid ja kohustusi.

2. Eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks tutvub Euroopa Parlament pärast seda, kui nõukogu on seda juba teinud, liidu asutuse raamatupidamise aastaaruande ja finantsaruannetega. Samuti tutvub ta kontrollikoja aastaaruande ja liidu asutuse direktori saadetud vastustega, asjaomase eelarveaasta kohta kontrollikoja koostatud võimalike eriaruannetega ja kontrollikoja avaldusega, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldatavust ning raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

3. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab direktor talle määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 261 lõike 3 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjaomast eelarveaastat käsitleva eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.

Artikkel 107

Järelmeetmed

1. Direktor võtab kõik asjakohased meetmed, et järgida eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale Euroopa Parlamendi otsusele lisatud tähelepanekuid ja eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale nõukogu vastuvõetud soovitusele lisatud märkusi.

2. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral annab direktor aru nende tähelepanekute ja märkuste põhjal võetud meetmetest. Direktor saadab aruande koopia komisjonile ja kontrollikojale.

Artikkel 108

Komisjoni, kontrollikoja ja OLAFi kohapealsed kontrollid

1. Liidu asutus annab komisjoni töötajatele ja muudele volitatud isikutele, samuti kontrollikojale juurdepääsu oma objektidele ja ruumidele ja kõigile andmetele ja teabele, sealhulgas elektroonilistele andmetele ja teabele, mis on vajalik auditi läbiviimiseks.

2. Euroopa Pettustevastane Amet võib korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealset kontrolli ja inspekteerimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ja nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ([10]) sätestatud korras, eesmärgiga teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

XI JAOTIS

HALDUSASSIGNEERINGUD

Artikkel 109

Haldusassigneeringud

1. Haldusassigneeringud on liigendamata assigneeringud.

2. Halduskulud, mis tulenevad lepingutest, mis hõlmavad eelarveaastast kaugemale ulatuvaid ajavahemikke kas tulenevalt kohalikest tavadest või seadmete tarnimisest, kantakse liidu asutuse selle eelarveaasta eelarvesse, mil kulud kantakse.

3. Kulusid, mis õigusnormide või lepingusätete kohaselt tuleb tasuda ette, võidakse tasuda alates 1. detsembrist järgneva eelarveaasta assigneeringute arvelt. Sel juhul ei kehti artikli 11 lõikes 2 osutatud piirang.

([10]) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

Artikkel 110

Kinnisvaraprojekte käsitlevad erisätted

Kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikleid 266 ja 267.

XII JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 111

Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni teabenõuded

Euroopa Parlamendil, nõukogul ja komisjonil on õigus saada liidu asutuselt mis tahes teavet ja selgitusi oma pädevuses olevate eelarveküsimuste kohta.

Artikkel 112

Liidu asutuse uue finantsmääruse vastuvõtmine

Iga määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 osutatud asutus võtab vastu uued finantsreeglid hiljemalt 1. juuliks 2019 või hiljemalt kuue kuu möödumisel kuupäevast, millest alates kuulub asjaomane asutus pärast üldeelarvest makstava toetuse määramist nimetatud määruse artikli 70 kohaldamisalasse. Kuni uute finantsreeglite kohaldamiskuupäevani kohaldatakse liidu asutuse kehtivaid finantsreegleid. Liidu asutus avaldab oma finantsreeglid oma veebisaidil.

Artikkel 113

Kehtetuks tunnistamine

Delegeeritud määrus (EL) nr 1271/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2019. Kõnealuse määruse artikleid 32 ja 47 kohaldatakse siiski kuni 31. detsembrini 2019.

Artikkel 114

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019. Artikleid 32 ja 48 kohaldatakse siiski alates 1. jaanuarist 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. detsember 2018

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER